

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

2016

Kateřina Weinfurterová

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Historie terorismu ve Spojených státech a jeho dopad na
nedávnou a současnou situaci v této zemi + textová
analýza**

Kateřina Weinfurterová

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra anglického jazyka a literatury

Studijní program Filologie

Studijní obor Cizí jazyky pro komerční praxi

Kombinace angličtina – ruština

Bakalářská práce

**Historie terorismu ve Spojených státech a jeho dopad na
nedávnou a současnou situaci v této zemi + textová
analýza**

Kateřina Weinfurterová

Vedoucí práce:

Ing. et BcA Milan Kohout

Katedra anglického jazyka a literatury

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2016

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2016 .....

Poděkování

Mé poděkování patří Ing. et BcA Milanu Kohoutovi za odborné vedení této práce, ochotu a trpělivost při konzultacích a poskytnutí cenných informací a fotografií.

Plzeň, duben 2016.....

Obsah

ÚVOD	7
1 TERORISMUS A JEHO VÝKLAD	12
1.1 Etymologie a historie pojmu.....	12
1.2 Důsledky a příčiny teroristických činů	14
2 MEZNÍ TERORISTICKÉ ČINY V USA	17
2.1 20. století.....	17
2.1.1 WWII.....	18
2.1.2 Boj amerických černochů o rovnoprávnost.....	19
2.1.3 Druhá polovina 20. století	22
2.2 2000-2015	25
2.2.1 11. září 2001	25
2.2.2 Hrozba antrax	26
2.2.3 Boston.....	26
3 PROTITERORISTICKÉ NÁSTROJE V USA	27
3.1 Válka proti terorismu	28
3.1.1 Hladomor v Afghánistánu	28
3.1.2 Situace v Pákistánu.....	29
4 POUŽÍVÁNÍ SLOVA TEROR A TERORISMUS V MÉDIÍCH	33
4.1 Terorismus v médiích	33
4.1.1 Propaganda.....	33
4.1.2 Média a 11. září 2001	37
4.2 Textová analýza	39
4.2.1 Články	40
ZÁVĚR	42
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	45
SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	46
RESUMÉ	51
PŘÍLOHY	54

Úvod

Domníváme se, že se na konci 20. století snížilo nebezpečí globálního konfliktu. Ale není to úplně jednoznačné. Dle nejaktuálnějších zpráv Spojené státy rozmístí v Německu 20 jaderných zbraní, přičemž každá z nich disponuje čtyřnásobkem destruktivní síly než bomba, která byla shozena na Hirošimu. Dle ruského ministerstva zahraničí se jedná o porušení článků 1 a 2 Smlouvy o nešíření jaderných zbraní.¹ A pokud dnes můžeme věřit médiím, Spojené státy v roce 2017 vynaloží 71,4 miliardy dolarů na vývoj ještě chytřejších zbraní, které by měly zasáhnout cíl ještě přesněji, než současná chytrá munice. Zároveň Spojené státy tvrdí, že je třeba potenciálním nepřátelům ukázat, že pokud dojde k válce, jsou připraveni ji vyhrát.²

V roce 2014 se vojenský rozpočet Spojených států vyšplhal na 610 miliard dolarů, což je téměř třikrát větší částka než má rozpočet v Číně s 216 miliardami, následuje Rusko s 84,5 miliardami amerických dolarů. Procentuálně Spojené státy zastupují světovou produkci vojenské obranné techniky ze 34 procent. Pokud bude napětí s Ruskem stupňovat, je pravděpodobné, že země NATO budou nuceny překročit stanovený limit 2 % HDP na obranné výdaje.³

Podle analýzy *The Cost Of U.S. Nuclear Forces* z *Center for Strategic and Budgetary Assessments* ve 20. letech 21. století prudce vzrostou výdaje na modernizaci jaderných sil o 12 až 13 miliard ročně navíc. Dle studie *Trillion Dollar Nuclear* si v následujících třiceti letech tato modernizace vyžádá až jeden bilion dolarů.⁴

---

1 *USA nasadí v Německu nové jaderné zbraně proti Rusku* [online]. [cit. 2015-08-17]. Dostupné z: <http://svobodnenoviny.eu/usa-nasadi-v-nemecku-nove-jaderne-zbrane-proti-rusku/>

2 *Pentagon plánuje nové robotické superzbraně, mají odstrašit Rusko i Čínu* [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/395768-pentagon-planuje-nove-roboticke-superzbrane-maji-odstranit-rusko-i-cinu.html>

3 *Eastern Europe is boosting military budgets but US is still the big spender* [online]. [cit. 2015-03-14]. <http://www.theguardian.com/world/2015/apr/13/eastern-europe-is-boosting-military-budgets-but-us-is-still-the-big-spender>

4 *Modernizace jaderného arzenálu USA za bilion dolarů* [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: http://technet.idnes.cz/modernizace-jaderneho-arzenalu-usa-za-bilion-dolaru-fy3-/vojenstvi.aspx?c=A160120_164953_vojenstvi_erp

Bezpečnostní rizika během Studené války byla jasně čitelná. Svět se však po konci Studené války ocitl před novou řadou bezpečnostních rizik. Jevy jako národnostní a etnické třenice, náboženská nesnášenlivost, migrace obyvatelstva a zvyšování a frekvence teroristických útoků, to vše jsou vážné problémy 21. století.

Po celé 20. století patřily Spojené státy americké mezi nejvyspělejší státy světa a snažily se zachovat si tento post i na počátku následujícího století. Rok 2001 se po teroristických útocích na USA stal historickým mezníkem v této zemi i v mezinárodních vztazích a předurčil tak další vývoj této země. Tyto útoky také otráslы sebevědomím silných států a jejich obyvatel, neboť vymizel pocit bezpečí - počet teroristických útoků ve světě i ve Spojených státech stoupal, což je logický proces. Základním znakem minulého století je globalizace, tedy „zmenšování“ světa, kdy se spolu různorodé kultury a jejich způsoby myšlení dostávaly do kontaktu čím dál více. V souvislosti s termínem globalizace je nasnadě také použit pojem kolonialismus. Kolonialismus, tedy vykořisťování či využívání technicky nerozvinutých území pro potřeby silnější země se rozvíjel již od středověku. Vrcholem kolonizace bylo 19. století, kdy prakticky zmizely bílé stopy na mapách a svět byl územně rozdělen.^{5 6} Zajímavým faktem je to, že nemáme zdokumentovány útoky islámských teroristů na USA do počátku 90. let 20. století. Proto bychom se také měli zamyslet nad akcemi Spojených států v zahraničí a jejich prezentací.

USA si ve 20. století vydobýly post, který si mermomocí chtějí udržet i dnes. Aktivita USA ve světě a uplatňování moci je trnem v oku mnoha států.

Velkou pákou v oblasti veřejného mínění jsou také média. Televize, noviny a v neposlední řadě také internet, to vše jsou nástroje k ovlivnění názoru i myšlení lidí. Tato manipulace s občany je velmi nebezpečná a může uškodit. Proto je nutné volit slova opatrně a řeč by se nikdy neměla stát nástrojem propagandy.

Inspirací při psaní této práce byl autorce desetidílný dokument Olivera Stonea *The Untold history of the United states*, v němž autor vykreslil poněkud jinou verzi amerických dějin.

---

⁵ CHLEBEČEK, Tomáš a Martin KONEČNÝ. Globalizace [online]. [cit. 2015-08-17]. Dostupné z: <http://www.rozvojovka.cz/globalizace>

⁶ SOULEIMANOV, Emil a Mitchell A BELFER. *Terorismus: pokus o porozumění*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, s. 14 - 15.

Předkládaná bakalářská práce má za úkol proniknout do problematiky terorismu ve Spojených státech, zároveň se však snaží o provázaný výklad teroristických skutků, jejich dopad na americkou společnost a média v minulosti a nastínit jeho současný vývoj. Čím dál častěji se kolem nás objevuje pojem „Válka proti terorismu“, proto se autorka pokusí vysvětlit, co tento jev znamená a co se touto válkou vlastně sleduje.

Předmětem analýzy bakalářské práce je dopad terorismu v minulosti i současnosti na dění ve Spojených státech. Relevantním obdobím je převážně počátek jednadvacátého století, přičemž zkoumané období je ukončeno začátkem roku 2016. Důvod je poměrně zřejmý – v roce 2001 byly uskutečněny teroristické akce na Světové obchodní centrum a Pentagon, přičemž pád Dvojčat odstartoval protiteroristickou náladu prakticky v celém západním světě. Lví podíl na této protiteroristické hysterii měla média, tudíž i ona jsou nedílnou částí této práce. V textu a převážně v kapitolách 3 a 4 budou zkoumány články ze zahraničních i domácích médií, přičemž snahou této práce je nezaujaté posouzení těchto zpráv. Rovněž se práce zabývá způsobem používání jazyka v těchto zprávách. Přestože se autorka bude snažit nechat odpovědi na výzkumné otázky a stanoviska vyplývající z rozboru dostupných zdrojů a názorů až na kapitolu 4 a závěr, nevylučuje se možnost pozastavení se nad některými skutečnostmi a případný komentář i během samotné práce.

Mezi zkoumané období nebudou zahrnuty teroristické skutky, které se ve sledovaném období staly jinde ve světě, pokud ovšem úzce nesouvisí s tématem předkládané práce.

Autorka se v této práci pokusí zodpovědět následující výzkumné otázky:

1. Jakým způsobem a tónem vyznívají zprávy nesoucí poselství a varování před terorismem a teroristickými útoky v médiích?
2. Jak je terorismus v současných textech zobrazen?
3. Jak média ovlivňují myšlení lidí?

K zodpovězení výzkumných otázek použije autorka textovou analýzu. Analýze byly podrobeny jak primární, tak i sekundární prameny. Pro etymologii pojmu jsme použili primární i sekundární prameny, neboť výkladů pojmu terorismus je mnoho. K tomu také pomůže kniha Luigi Bonanateho *Mezinárodní terorismus*. Autor se v ní zabývá historií terorismu, ale také se zamýšlí nad tím, kam vývoj tohoto fenoménu směřuje. Nápomocná kniha k tomuto tématu byla také práce Emila Souleimanova *Terorismus: pokus o porozumění*. V další kapitole věnované terorismu a jeho mnohým podobám na území USA byly hojně využívány internetové stránky *FBI.gov*. The Federal bureau of investigations na těchto stránkách věnuje rozsáhlé zprávy o ukončených a uzavřených vyšetřování a byly velkou pomocí pro psaní práce. V třetí a čtvrté kapitole se autorka inspirovala především názory filozofa a lingvisty Noama Chomskyho a jeho rozsáhlé besedy na téma *Nová válka proti terorismu* a názory Olivera Stonea, vyřčenými v jeho desetidílném dokumentu. Jelikož je Noam Chomsky velmi vážený a oceňovaný lingvista, dokáže rozebrat současné texty a projevy v médiích a v této práci se od jeho kritiky současné společnosti autorka bude odrážet.

V této souvislosti je velmi důležité zmínit názor pana Chomskyho, kterým zhodnotil současnou situaci, a to sice, že pokud nechceme terorismus, tak ho nesmíme sami dělat. Sám Chomsky toto sdělil Milanu Kohoutovi, vedoucímu této bakalářské práce.⁷

Během psaní práce se autorka potýkala s několika problémy. Tím největším byla manipulace s fakty v médiích. Proto bylo použito vždy více zdrojů, převážně z internetových novinových portálů. Dalším problémem bylo nalezení co nejaktuálnějších informací, komplexnost tématu a jeho historie.

---

⁷ Téma: Chomsky a terorismus

Informace poskytl Ing. et BcA Milan Kohout, vedoucí bakalářské práce. Plzeň 9.3.2016

Celkově je práce rozdělena do 4 kapitol a součástí je také úvod a závěr. Úvodní část slouží k seznámení s tématem a vymezením výzkumných otázek. První kapitola seznamuje s etymologií slova terorismus, jeho prvním použitím a celkovou historií pojmu. V kapitole zmiňujeme několik výkladů pojmu terorismus, který v práci dále aplikujeme. Další částí práce je druhá kapitola, která se zabývá čistě historií teroristických útoků na území USA. V této kapitole se také snažíme o provázání globálních událostí s děním a útoky ve Spojených státech. Tato kapitola je klíčová pro analytickou část práce, neboť pochopením historie lze aplikovat získané poznatky do dalších kapitol. Třetí a čtvrtou kapitolou autorka analyzuje zprávy z novin. Práce je zakončena závěrem, kde autorka shrnuje poznatky z práce a odpovídá na výzkumné otázky.

1 TERORISMUS A JEHO VÝKLAD

V této kapitole se autorka pokusí přiblížit si význam slova terorismus, neboť se domnívá, že pochopení tohoto slova, jeho etymologie, pomůže ozřejmit, co se za tímto termínem skrývá. Slovo terorismus je komplikovaný jev a proto si ukážeme vícero výkladů tohoto slova od různých autorů a skupin.

1.1 Etymologie a historie pojmu

Slovo terorismus pochází z latinského slova *terror* čili děs a *terrere* neboli vyděsit, zastrašit. Teror označovalo období vlády ve Francii v době vládního zastrašování, které nazýváme tzv. jakobínským terorem neboli hrůzovládou, která zde probíhala v letech 1793 a 1794. Jakobínská vláda se nesla v duchu systematického používání teroru jako politiky a represí proti obyvatelstvu.⁸

Poprvé se slovo terorismus objevilo již v roce 1798 v dodatku ke Slovníku Francouzské akademie, jenž jej popsal jako otevřený odpor vůči zákonům, ať už je tento odpor spravedlivý či nikoliv.⁹

Význam slov terorismus během let varioval a tak se můžeme ve Websterově mezinárodním slovníku z roku 1890 dočíst, že „*terror je extrémní strach, prudký děs, který ovládá tělo i mysl*“ a také „*něco nebo někdo, způsobující děs či extrémní strach*“.¹⁰ Dnešní Websterův slovník definuje terorismus jako použití násilných činů k vystrašení lidí způsoby, které je vystraší k dosáhnutí politických cílů.¹¹

Komunistický vůdce Vladimir Iljič Lenin, zodpovědný za „rudý teror“ během let 1917 až 1921 v Rusku konstatoval, že „*účelem terorismu je vytvářet teror*“.¹² Na téma terorismus dále řekl: „*Nikdy jsme terorismus neodmítali a ani jej odmítat nemůžeme. Je to vojenská operace, která může dokonale posloužit a v určitém okamžiku bitvy, kdy se oddíly nacházejí v určité situaci, za určitých podmínek, se může dokonce stát nezbytnou*“.¹³ S tímto výrokem můžeme souhlasit v případě, kdy je ohrožena například samotná

---

⁸ BONANATE, Luigi. *Mezinárodní terorismus*. Praha: Columbus, 1997, s. 9-10.

⁹ *Online etymology dictionary: terrorism* [online]. [cit. 2015-08-14]. Dostupné z: <http://www.etymonline.com/index.php?term=terrorism>

¹⁰ *Světový terorismus: encyklopedie*. České vyd. 1. Praha: Svojtka, 2001, s. 12.

¹¹ *Dictionary: terrorism* [online]. [cit. 2015-08-14]. Dostupné z: <http://www.merriam-webster.com/dictionary/terrorism>. Vlastní překlad autorky.

¹² *Světový terorismus: encyklopedie*. České vyd. 1. Praha: Svojtka, 2001, s. 10.

¹³ BONANATE, Luigi. *Mezinárodní terorismus*. Praha: Columbus, 1997, s. 20.

existence státu. Vezměme v potaz německou invazi do Sovětského svazu. V tomto případě se domníváme, že terorismus proti cizím jednotkám, které rozsévají smrt, je možné použít. Víme však, že Lenin používal teroru vůči svým vlastním spoluobčanům.

Oxfordský slovník terorismus označuje jako „*neoficiální nebo neoprávněné použití násilí a zastrašování ve snaze dosáhnout politických cílů: boj proti terorismu*“.¹⁴

Ministerstvo vnitra České republiky definuje terorismus jako „*plánované, promyšlené a politicky motivované násilí, zaměřené proti nezúčastněným osobám, sloužící k dosažení vytčených cílů*“.¹⁵ Po událostech 11. září 2001 v USA reagovala Evropská unie společně s ČR na teroristické útoky dokumentem z prosince 2001 nazvaným *Společný postoj Rady EU pro užití zvláštních opatření pro boj s terorismem*. Tímto dokumentem se EU snažila odsoudit teroristické činy, které „*... svou násilnou povahou mohou poškodit zemi nebo mezinárodní organizaci s cílem zastrašit obyvatelstvo, destabilizovat či zničit základní politické, hospodářské, ústavní či sociální struktury země nebo mezinárodní organizace [...] protiprávně přinutit vládu nebo mezinárodní organizaci, aby jednala určitým způsobem nebo aby se jednání zdržela*“.¹⁶ Dokument dále obsahuje další body týkající se únosů lidí či dopravních prostředků a odsuzuje držení výbušnin a zbraní jaderných, biologických nebo chemických, jakož i jejich výzkum. Rovněž také zmiňuje účast na činnostech teroristické skupiny či organizací a jejímu napomáhání.

Definice terorismu podle amerického zákona terorismus rozděluje na mezinárodní (*international terrorism*) a domácí (*domestic terrorism*). Mezinárodní i domácí terorismus zahrnují násilné činy nebo činy ohrožující životy lidí, které porušují státní nebo federální právo. Dále mají za úkol zastrašit civilní obyvatelstvo, ovlivnit politiku vlády zastrašováním nebo také ovlivnit chování vlády hromadným ničením, vraždou či únosem. K mezinárodnímu terorismu, podle zákona, dochází primárně mimo výsostné území USA, přičemž domácí terorismus se vyskytuje v územní působnosti USA.¹⁷

---

¹⁴ *Oxford dictionaries: terrorism* [online]. [cit. 2015-08-17]. Dostupné z:

<http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/terrorism>. Vlastní překlad autorky.

¹⁵ Definice pojmu terorismus. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2015-08-13]. Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>

¹⁶ *Společný postoj Rady ze dne 27. prosince 2001 o uplatnění zvláštních opatření k boji proti*

terorismu [online]. [cit. 2015-08-13]. Dostupné z: [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001E0931:CS:HTML)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001E0931:CS:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001E0931:CS:HTML)

¹⁷ *Terrorism: Definitions of Terrorism in the U.S. Code* [online]. [cit. 2015-08-13]. Dostupné z:

<https://www.fbi.gov/about-us/investigate/terrorism/terrorism-definition>

Internetová encyklopedie *Britannica* říká, že terorismus představuje systematické používání násilí k vytvoření atmosféry strachu mezi obyvatelstvem, jehož konečným cílem je dosažení konkrétních cílů. Terorismus byl a je praktikován politickými organizacemi jak pravicovými, tak levicovými, revolucionáři, ale také armádou a vládními složkami.¹⁸

Domníváme se, že výše uvedené výklady pojmu terorismus vhodně rozšiřuje úryvek z knihy Emila Souleimanova: „...*obecně platí, že terorismů je nejméně tolik, kolik je motivací teroristického jednání*“.¹⁹

Je však důležité, abychom vzali v potaz skutečnost, že existuje důležitý motiv k definování terorismu. Jedná se o motiv právně legislativní, který se snaží účinně definovat legislativní opatření, které povedou k represí terorismu. Další motiv je čistě vědecký, který se snaží tento jev zkoumat z výzkumných důvodů.²⁰

Ukázali jsme si, že pod zobecňujícím pojmem terorismus se skrývá složitý a rozmanitý fenomén, přičemž se odborníci nemohou dodnes shodnout na jeho konečné definici.

1.2 Důsledky a příčiny teroristických činů

Jedním z nejzákladnějších prvků teroristických činů je rozšiřování strachu do podvědomí lidí, kteří jsou útokem přímo či nepřímo zasaženi. Útoky jsou vedeny buď přímo na civilní obyvatelstvo, nebo cíleně na členy nějaké organizace, například vlády, parlamentu, členů armády apod.

Psychologický aspekt, tedy onen teror, který je rozsíván pomocí těchto teroristických akcí, je důležitým prvkem terorismu. Opakované útoky jsou teroristy žádané, neboť jsou jimi schopni ochromit obyvatelstvo, které se obává o svůj život.

Výběr obětí je většinou náhodný, ve většině případů je snaha teroristů zabít, a tedy i vyděsit, co nejvíce lidí. Tím pádem se bezprostřední obětí stávají civilisté,

---

¹⁸ JENKINS, John Philip. Terrorism. *Britannica* [online]. [cit. 2015-08-13]. Dostupné z: <http://www.britannica.com/topic/terrorism>

¹⁹ SOULEIMANOV, Emil a Mitchell A BELFER. *Terorismus: pokus o porozumění*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, s. 12.

²⁰ ZEMAN, Jan. *Terorismus: historicko-psychologická studie*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2002, s. 23.

popřípadě jejich majetek, přičemž útoky na civilisty nejsou hlavním zájmem teroristy, ale slouží jako nositel jejich zprávy.²¹

Často jsou páčány atentáty na různé vůdce hnutí, zmiňme Reinharda Heydricha, Johna Fitzeralda Kennedyho, Martina Luthera Kinga či Malcolma X. Zabitím idolu či symbolu vytváří mezi jeho následovníky strach a zmatek, který je poté využíván ku prospěchu oné teroristické skupiny. Následovníci těchto symbolů jsou poté ochromeni a vedení je narušené a častokrát neschopné najít adekvátního nástupce.²²

Nelze si nepřipomenout staré čínské přísloví, které říká: „*Zabij jednoho a postrašíš deset tisíc*“.²³

Pro úplnost je však nutné podívat na terorismus z pohledu samotného teroristy. Vzhledem k tomu, že se termín terorismus používá výhradně pro násilné akty, znamená to tedy, že každý jedinec, který je označen jako terorista, má okamžitě záporný a nebezpečný charakter.²⁴ Z druhé strany, každý, kdo používá násilí, tedy teror, k prosazení nějakého svého zájmu (nezáleží jestli politicky orientovaného nebo čistě osobního, či náboženského) je terorista.

Psychologický profil teroristy se obvykle liší od toho, jak jej vidí veřejnost nebo jak jej vykreslí média. Ve společnosti vládne tendence popisovat teroristu jako nevyrovnaného jedince, který porušuje pravidla. Ve skutečnosti i terorista dodržuje pravidla, nicméně značně odlišná od těch, která dodržuje většina lidské společnosti. Přestože terorista provádí násilnou činnost, neliší se příliš od násilí používaného například ve válce nebo v sebeobraně.²⁵

Pokud se zaměříme na islámský terorismus 21. století, myslíme si, že je zaměřen na obrácení pozornosti Západu k problémům islámského světa. Z pohledu muslima je však vliv Západu chápán jako hrozba tradičních hodnot, kultury jako takové a víře. Ohrožení jsou však také muslimové, kteří zastávají liberálnější postoj k Západu. Často například

---

²¹ SOULEIMANOV, Emil a Mitchell A BELFER. *Terorismus: pokus o porozumění*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, s. 47.

²² *Světový terorismus: encyklopedie*. České vyd. 1. Praha: Svojtka, 2001, s. 12-14.

²³ Tamtéž, s. 10.

²⁴ Tamtéž, s. 10.

²⁵ Tamtéž, s. 240.

slyšíme ve zprávách, že byl spáchán atentát na egyptské představitele vlády, kteří chápou, že západní turisté jsou motorem egyptské ekonomiky.²⁶

Když se tedy podíváme se na problém islámského terorismu i z této strany, tak je možné si uvědomit, že tento problém není černobílý a přímočaré rozdělení na „dobré Američany“ a „zlé muslimy“ nám v této problematice nepomohou.

---

²⁶ ZEMAN, Jan. *Terorismus: historicko-psychologická studie*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2002, s. 23.

2 MEZNÍ TERORISTICKÉ ČINY V USA

Tuto kapitolu věnujeme teroristickým útokům, které se udály přímo na výsostném území Spojených států. 20. století v USA i ve světě bylo provázáno celou řadou problémů a bylo doslova nabitě událostmi. V následujících podkapitolách stručně popisujeme klíčové teroristické útoky a události novodobých dějin na americkém území.

Pokud přihlídneme k předchozí kapitole a mnohým vysvětlením, co terorismus je, lze za teroristické činy pokládat také genocidu původních obyvatel Ameriky a dovozu milionu afrických otroků přes Atlantik. Amerika se dodnes vyrovnává s pocity křivdy amerických indiánů, kteří stále cítí svou nedoceněnost.

Důležitým mezníkem v historii USA je útok na prezidenta Abrahama Lincolna v roce 1865. Vrahem prezidenta byl herec John Wilkes Booth, který dle dostupných pramenů nesouhlasil s Lincolnovou politikou a vinil jej za rozpoutání občanské války z let 1861 až 1865.²⁷ Lincoln však nebyl posledním americkým prezidentem, který byl zavražděn. Již v roce 1881 byl zastřelen prezident James Garfield a v roce 1901 prezident William McKinley. Dosud posledním zavražděným prezidentem USA byl John Kennedy v roce 1963.²⁸

2.1 20. století

20. století v Americe se neslo v duchu společenských a politických změn. Na prahu nového tisíciletí se objevila nová forma teroristických činů a to používání bomb. Jen do 20. let 20. století bylo provedeno několik pokusů o bombové útoky, z nichž některé byly úspěšné.

V roce 1919 militantní anarchista Carlo Valdinoci vyhodil do povětří přední část domu nově jmenovaného generálního prokurátora Mitchella Palmera. Při tomto pokusu také zemřel, neboť bomba explodovala příliš brzy. Tento útok byl jedním ze série koordinovaných útoků v 8 jiných městech.²⁹

---

²⁷ *Zavraždili prezidenta! Po 147 letech našli svědectví o smrti Lincolna* [online]. [cit. 2015-08-16]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/svedectvi-o-vrazde-abrahama-lincolna-dv5-/zahranicni.aspx?c=A120609_110838_zahranicni_hro

²⁸ *Terrorist attacks and related incidents in the United States* [online]. JOHNSTON, Robert. [cit. 2015-08-16]. Dostupné z: <http://www.johnstonsarchive.net/terrorism/wrjp255a.html>

²⁹ *A Byte Out of History: The Palmer Raids* [online]. [cit. 2015-08-18]. Dostupné z: https://www.fbi.gov/news/stories/2007/december/palmer_122807

Nejničivější bombový útok první poloviny 20. století proběhl v New Yorku na Wall street v roce 1920. Ve voze taženém koněm byla ukryta ničivá výbušina, která zabila 30 lidí a dalších 300 zranila. Policie měla několik podezřelých, nicméně stopa vychladla a viník se nikdy nenašel. Tento bombový útok mělo na svědomí zřejmě hnutí American Anarchist Fighters, kteří dříve požadovali propuštění politických vězňů.³⁰ Tento teroristický útok byl jedním z prvních útoků ve městě New York.

20. a 30. léta se nesla ve znamení celosvětové ekonomické krize a tudíž vyhocené společenské situaci. Nejničivější útok je z Michiganu z roku 1927, kdy byla bomba umístěna ve škole a zabila 38 dětí a 6 dospělých, přičemž dalších 58 lidí zranila.³¹ Za tento útok byl zodpovědný Andrew Kehoe, který v osudný den první zabil svou ženu a po útoku ve škole spáchal sebevraždu. Jeho motivem byla nespokojenost s daněmi a frustrace z prohry v městských volbách.³²

2.1.1 WWII

Vstup USA do 2. světové války se neobešel bez komplikací. Američané nechtěli bojovat ve válce, která jich netýkala. To změnil až útok Japonců na Pearl Harbor, který se stal symbolem amerického vlastenectví.³³

Tehdejší prezident Roosewelt se bál, že je Evropa zatáhne do války jako v roce 1917. Američtí civilisté si přáli vítězství Velké Británie a Francie, ale na základě sociologických průzkumů z října 1939 si 95% obyvatelstva přálo nezapojovat se do války, ale v té chvíli už 2800 Američanů bojovalo ve Španělsku v bojích proti fašistům (Brigáda Abrahama Lincolna), přičemž se jich asi 1000 nevrátilo. Nicméně Roosewelt obešel pravidla a posílá do Itálie několik starých torpédoborců a uvaluje embargo na suroviny důležité pro Japonsko, které s Itálií a Francií později uzavírá pakt tří velmocí. Následně Roosewelt dodává vojáky Sovětskému svazu. Američané zvítězili, i přes počáteční

---

³⁰ *A Byte Out of History: Terror on Wall Street* [online]. [cit. 2015-08-18]. Dostupné z:

https://www.fbi.gov/news/stories/2007/september/wallstreet_091307

³¹ *Terrorist attacks and related incidents in the United States* [online]. JOHNSTON, Robert. [cit. 2015-08-16]. Dostupné z: <http://www.johnstonsarchive.net/terrorism/wrjp255a.html>

³² *Bath School disaster* [online]. [cit. 2015-08-18]. Dostupné z:

https://en.wikipedia.org/wiki/Bath_School_disaster

³³ *Oliver Stone: Neznámé dějiny spojených států* [TV seriál]. Režie Oliver STONE, USA, 2012, délka 10x60 min.

distancování od války jsou na své vítězství hrdí, jiní si válku pamatují jako invazi do Japonska za účelem záchrany spousty mladých lidí.³⁴

Druhá světová válka má na svědomí 65 miliónů lidských životů - zahynulo 27 miliónů sovětů, 10 - 20 miliónů Číňanů, 6 miliónů Židů, 6 miliónů Němců, 3 milióny Poláků, 250000 Japonců, 150000 Jugoslávců, zatímco Rakousko, Velká Británie, Francie, Itálie, Maďarsko, Rumunsko a Spojené státy mají mezi svými 250 - 500000 mrtvých.³⁵

Během válek se všechny zúčastněné strany snaží vyhrát a používají všechny dostupné prostředky, které jim mají zajistit vítězství. Terorismus má mnoho tváří. Státy se také mohou stát protagonisty válečných podob terorismu. Německé politické vedení vyvolalo druhou světovou válku a mělo na svědomí zvěrstva holocaustu. Přesto také trpěli němečtí obyvatelé, hlavně ke konci války, kdy západní mocnosti začali kobercově bombardovat velká německá města. Při těchto plošných náletech byly ničeny civilní domy, nebyly tak zaměřeny na německou průmyslovou produkci. Nechvalně proslulý ničivý efekt mělo bombardování Drážďan ve dnech 7. až 15. února 1945.³⁶

Nelze také nepřipomenout shození atomových bomb na japonská města Hirošima a Nagasaki. Dodnes není známo přesné číslo konečných obětí a známe pouze odhady počtů mrtvých, které se pohybují kolem 225 tisíc obětí. Jak se ale zdá, jsou tato čísla značně zkreslená a mrtvých bylo více, než se dosud předpokládalo.³⁷

2.1.2 Boj amerických černochoů o rovnoprávnost

Velkým problémem v USA, který rezonoval prakticky celé 20. století a dodnes neutichl, je otázka amerických černochoů. Neschopnost Spojených států uznat svou minulost, spáchané křivdy a vykořisťování slabších je velká trhlina v obraze, který o sobě Spojené státy rády dávají znát. Také očividný dvojitý standart vůči minoritám v USA je stále na pořadu dne v dnešním USA.

---

³⁴ *Oliver Stone: Neznámé dějiny spojených států* [TV seriál]. Režie Oliver STONE, USA, 2012, délka 10x60 min.

³⁵ Tamtéž.

³⁶ BONANATE, Luigi. *Mezinárodní terorismus*. Praha: Columbus, 1997, s. 17.

³⁷ *Children of the Atomic bomb: Hiroshima and Nagasaki Death Toll* [online]. [cit. 2015-08-16]. Dostupné z: <http://www.aasc.ucla.edu/cab/200708230009.html>

Jednoduše se černošské civilní obyvatelstvo s rasistickými narážkami a nepřiměřeným chováním vůči sobě potýká dodnes, i když ne tak úplně kvůli barvě kůže. D. Franklin se ve své knize domnívá, že „*bílý rasismus v historii mohl být důvodem pro nedostatek dovedností a vzdělání chudých černochů, ale jejich koncentrace v hlavních městech a jejich současná izolace a chudoba je důsledkem neosobních sil technologických změn, uniku kapitálu a demografickému přesunu ze středu měst jak bělochů, tak zámožnějších černochů. Vzhledem k tomu, že jsou tito chudí černoši znevýhodnění, pak se dají srovnat s chudými bělochy, kteří jsou podobně obcházeni technologiemi a pracovními rekvalifikacemi v postindustriální éře. Více než rasově specifická politika, třídní neutralita je řádem dneška.*“³⁸

Poválečná léta se nesla v duchu euforie, neboť USA vyšly z válečného klání vítězně a posíleně. Válka se nedotkla americké půdy, a tudíž nebyl průmysl v troskách, jako tomu bylo v Evropě a na jiných válečných polích. V této atmosféře se pomalu začínaly objevovat názory o zrovnoprávnění černochů s bílými Američany. Jak liberální antikomunisté, tak konzervativci se shodovali, že „*že rasová segregace a otevřená diskriminace musí skončit, když ne pro nic jiného, tak alespoň proto, že takový fakt překážel v našem zápasu proti mezinárodnímu komunismu.*“³⁹

Domnívali se, že politika apartheidu může být stále trnem v oku Asie a Afriky ve vztahu k americké demokracii. Výkoný ministr zahraničí Dean Acheson prohlásil, že „*...existence diskriminace minoritních skupin ve Spojených Státech je hendikepem ve vztahu k dalším zemím. Ministerstvo zahraničí ...má dobrý důvod k naději v pokračující efektivnosti veřejných a soukromých snah vedoucích k odbourání těchto diskriminací.*“⁴⁰

Tento problém byl obzvláště palčivý, neboť černoši byli segregováni a zacházelo se s nimi stále jako s méněcennými. Jejich ponížené postavení jim bylo neustále vštěpováno, až do začátku padesátých let bylo možné být svědkem státem stále používaných středoškolských a vysokoškolských učebnic. Měli zákaz navštěvovat univerzity v zemi, během soudních případů nebyl brán zřetel na důkazy a často končili neprávem odsouzení. Nicméně rozhodnutí Nejvyššího soudu z května 1954 Brown

---

³⁸ FRANKLIN, Raymond S. *Shadows of race and class*. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1991, s. 13. Vlastní překlad autorky.

³⁹ Tamtéž., s. 2

⁴⁰ Tamtéž.

v. Board of Education, vydaného ohledně poskytnutí příležitosti dětem navštěvovat veřejné školy a využívat stejné vzdělávací podmínky jako bílé děti, odstartovalo značnou řadu dalších událostí.⁴¹

Za počátek Hnutí za lidská práva je považována vražda mladého černocho Emmetta Tilla v roce 1955, který byl zavražděn dvěma bělochy, kteří se touto vraždou chlubili.

„Když bylo Emmettovi čtrnáct, poslala ho matka na prázdniny ke svému bratrovi do městečka Money v Missisippi. Emmett žil v Chicagu a na jihoamerické poměry nebyl dost dobře připravený. 24. srpna roku 1955 si šel Emmett koupit žvýkačky do místního obchůdku, kde prodávala Carolyn Bryantová. Její manžel, majitel obchůdku, byl zrovna pryč. Carolyn si večer manželovi stěžovala, že na ni Emmett hvízdal, což podle Emmettova bratrance Simeona, který tam byl s ním, byla pravda. Carolynin manžel Roy se spolu s komplicem J.W. Milamem rozhodl mladičkovi pomstít. Původně ho prý chtěli pouze „trochu zbít“, jenže Emmett se začal „chovat nebezpečně“, za což zaplatil životem. Porota oba vrahy zprostila obvinění a nikdy nebyli potrestáni.“⁴²

Téhož roku se stal tzv. Montgomerský autobusový bojkot, kdy odmítla Rosa Parksová opustit sedadlo v autobuse, které bylo vyhraněno pro bělochy. Její odvaha podpořila v tomto hnutí černošské obyvatele a dodala jim odvahu a pocit kolektivní moci.

Násilí na afroameričanech se dopouštěla zpátečnická vrstva bílé většiny a k útokům docházelo na zemědělském jihu, tedy oblasti, která pěstovala otroctví a jen horko těžko se jej odmítala zbavovat po občanské válce.⁴³ Událost v Montgomery potvrdila mandát k demonstracím a bojkotům nejenom v autobusech, ale i v restauracích, bufetech, knihovnách, kostelech, plážích... na všech místech, majících státní licenci. Ačkoli byla v tuto dobu už rasová segregace nezákonná, černošské obyvatelstvo oplývalo velkou kuráží k používání těchto prostředků k prosazení se. Od počátečních lehkých demonstrací se situace prohloubila až do nátlakové skupinové politiky, kterou většina bílého obyvatelstva

---

⁴¹ FRANKLIN, Raymond S. *Shadows of race and class*. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1991, s. 2.

⁴² *Vytěsňený hřích americké justice Till ožije na velkém plátně* [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.literarky.cz/kultura/film/20466-vytsnny-hich-americke-justice-emmett-till-oije-na-velkem-platn>

⁴³ *Světový terorismus: encyklopedie*. České vyd. 1. Praha: Svojtka, 2001, s. 467.

chápala jako hrozbu. Federální vojska ochraňovaly velice neochotně černošskou stranu a jižanští extrémisté a černošské cíle odstartovaly rasovou válku.⁴⁴

60. léta se nesla v duchu boje o rovnoprávnost a v této době stoupala oblíbenost Martina Luthera Kinga a jeho hnutí Southern Christian Leadership Conference. Díky tomuto hnutí je považován za symbol boje za rovnoprávnost. Vznikaly také výbory jako Student Nonviolent Coordinating Committee (CNCC). Černoši měli stále pocit, že je bílí ovládají, že řídí úřady, školy a tím pádem mohou řídit i jejich hnutí. V důsledku toho vzniká rozvoj černošské komunity, která byla plně uznána a podporována i bílými. Černoši si prosazují své zájmy, otevírají podniky, chodí do práce a zastávají stejné funkce jako bílí.⁴⁵ King se stal symbolem hnutí za zrovnoprávněnost a také jeho lídrem. Jeho život byl ukončen vraždou v roce 1968. Jeho smrt napomohla podepsání *Civil Rights Act of 1968* prezidentem Johnsonem. Tento akt zakázal diskriminaci v prodeji, pronájmu a financování bydlení.⁴⁶ Tímto dokumentem však boj neskončil, neboť Afroameričané musí prakticky dodnes dokazovat svou cenu.

2.1.3 Druhá polovina 20. století

Nechvalně proslulý a dodnes neobjasněný útok je z roku 1963 na prezidenta Johna Kennedyho, kterého pravděpodobně zastřelil Lee Harvey Oswald. Okolo tohoto útoku však stále panuje opar nejasností a tato vražda je častým tématem konspiračních teorií.⁴⁷

Dodnes hojně diskutované téma je také americká přítomnost a válka ve Vietnamu, která otřásla americkou společností. Krutosti a zvěrstva páchaná oběma stranami straší svět dodnes.

Terorismus se ve 20. století mimo jiné stal metodou boje mezi islámskými fundamentalisty a prozápadními modernisty. Ajatolláh Chomejní, nejvyšší představitel

---

⁴⁴ FRANKLIN, Raymond S. *Shadows of race and class*. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1991, s. 4.

⁴⁵ Tamtéž., s. 12

⁴⁶ *African-American History Timeline: A chronology of black history from the early slave trade through Affirmative Action* [online]. [cit. 2015-08-18]. Dostupné z: <http://www.infoplease.com/spot/bhmtimeline.html>

⁴⁷ *Terrorist attacks and related incidents in the United States* [online]. JOHNSTON, Robert. [cit. 2015-08-16]. Dostupné z: <http://www.johnstonsarchive.net/terrorism/wrjp255a.html>

Íránu v letech 1979-89, používal terorismus k upevnění režimu Islámské politiky a uchování výsledků revoluce. Revoluční skupina Lidoví mučedníci útočili na majetek jiných států, kteří měli zastoupení v Íránu, vytvořili zde stav blížký anarchii, který Chomejní využil v tažení proti šáhovi (královi). Prezident Spojených států Jimmy Carter od poloviny 70. let stále více na šáha naléhal, aby poskytl prostor liberalizaci režimu v zemi, přičemž tato liberalizační opatření proti porušování lidských práv pouze způsobila ještě větší nepokoje a důraznější nesouhlas s režimem. Vražda syna Chomejního a terorismus v ulicích rozpoutali revoluci. Šáhův léčebný pobyt ve Spojených státech ještě prohloubil protiamerickou náladu v Íránu a 4. listopadu 1979 vtrhlo 400 ozbrojených studentů na americké velvyslanectví v Teheránu a zajalo zde 49 Američanů. Za Chomejního plné podpory byli drženi v zajetí 444 dní a Chomejní po svém plném vzestupu k moci vydal edikt, v němž stojí, že *„násilné akty, které jsou v rozporu s učením Koránu, mohou být ospravedlněny státním zájmem.“* Nastolil před svou smrtí pevný islámský režim.⁴⁸

V prvním desetiletí 20. století vznikla ideologie revoluční terorismus. Revoluční teroristé vyznávají princip, že akce hovoří hlasitěji než slova. Takový terorista využívá značnou řadu násilnických činů, ke kterým patří atentáty na pečlivě vybrané cíle nebo útoky proti veřejnosti, protože si uvědomuje, že teroristické akce jsou revoluční samy o sobě, jelikož narušují pořádek ve společnosti, která se teroristovi nelíbí a ideje a jednání takové společnosti se ho většinou přímo dotýkají. Sociální problémy, nezaměstnanost, chudoba, rasová nebo sexuální diskriminace, toto vše jsou jevy, kvůli kterým vidina lepší budoucnosti motivuje teroristu k revolučně orientovaným násilným činům. S pojmem revoluční terorismus velmi úzce souvisí tzv. individuální terorismus. Z nenápadného civilisty se může stát člověk, který začne bojovat za zájmy společnosti. Levicově orientovaný individuální terorista začne nahlížet na systém jako na sílu, která hledá ve veřejnosti oběti a z budovy plné vládních úředníků se stane systém na vykonávání nespravedlnosti. Naopak pravicově orientovaný terorista, pro něhož jsou nepřijatelné politické změny hodlá bojovat za stejné možnosti a podmínky pro ženy a muže nebo lidi jiné rasy.⁴⁹

---

⁴⁸ *Světový terorismus: encyklopedie*. České vyd. 1. Praha: Svojtka, 2001, s. 363-369

⁴⁹ Tamtéž, s. 190.

Jedním z nejznámějších individuálních teroristů je Theodor Kaczynski, který vedl soukromou válku proti USA tím, že rozesílal 17 let bomby prostřednictvím pošty, než byl v roce 1996 zatčen.⁵⁰ Prostřednictvím poštovních dopisů se mu povedlo zabít tři lidi a nespočet dalších zranit.⁵¹ Tímto způsobem, dle svých slov, bojoval se vzrůstající závislostí lidí na technologiích.⁵²

Do počátku 90. let 20. století byly teroristické útoky, se kterými se střetávaly americké bezpečnostní orgány, v převážné většině domácího charakteru nebo rasově orientované. To se změnilo roku 1993.

První útok na WTC (Světové obchodní centrum) známe z února 1993. V garáži jednoho z mrakodrapů vybuchl nákladní automobil, který zabil 6 lidí a přes tisícovku dalších zranil. Tento útok byl považován za jeden z nejhorších v novodobé historii, a proto americké bezpečnostní služby začaly okamžitě pátrat po vinících. Za tento útok byl zodpovědný muslim Muhammad Salameh, který měl kontakty na síť muslimských fundamentalistů kolem hnutí Džihád. Islámští fundamentalisté se začali zaměřovat na boj proti USA po sovětsko-afghánské válce, kde se také USA angažovaly.⁵³

Útok na WTC překonal výbuch v Oklahoma City roku 1995. Bomba nastražená v dodávce explodovala před federální budovou a zabila 169 lidí, přičemž dalších 500 jich bylo zraněno. Americká policie se bezprostředně zaměřila na dopadení potenciálních islámských teroristů, avšak atentátníkem byl Američan Timothy McVeigh, který měl pomocníka, svého dlouholetého přítele Terryho Nicholse. McVeigh byl veteránem z Války v Zálivu a udržoval kontakt s polovojenskými pravicovými milicemi, jejichž motivem je bojování za ochranu práva Američanů na nošení zbraní.⁵⁴ McVeigh byl 11. června 2001 popraven. Do poslední chvíle svého života tohoto teroristického činu nelitoval a tvrdil, že tento čin byl naprosto oprávněnou taktikou v boji proti americké vládě.⁵⁵

---

⁵⁰ *Světový terorismus: encyklopedie*. České vyd. 1. Praha: Svojtka, 2001, s. 191.

⁵¹ *FBI 100: The Unabomber* [online]. [cit. 2015-08-19]. Dostupné z:

https://www.fbi.gov/news/stories/2008/april/unabomber_042408

⁵² *Interview with Ted Kaczynski* [online]. [cit. 2015-08-19]. Dostupné z:

<http://www.primitivism.com/kaczynski.htm>

⁵³ *Světový terorismus: encyklopedie*. České vyd. 1. Praha: Svojtka, 2001, s. 471.

⁵⁴ Tamtéž, s. 473-475.

⁵⁵ *McVeigh byl popraven* [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/mcveigh-byl-popraven-0ru-/zahranicni.aspx?c=A010511_200912_zahranicni_mhk

Další byl útok osamělého Palestince na Newyorčany v budově Empire state building z roku 1997, který zabil 2 lidi a několik dalších zranil.⁵⁶

2.2 2000-2015

2.2.1 11. září 2001

Zanedlouho po bombovém útoku v Oklahomě, který až do této chvíle Američané považovali na nejzrůdnější, dne 11. září 2001 otřásla celým světem série teroristických útoků na Světové obchodní centrum v New Yorku a Pentagonu. Iniciátorem těchto útoků byla militantní islamistická teroristická organizace zvaná Al-Káida, vedená nejznámějším teroristou nového tisíciletí Usámou Bin Ládinem. Tyto útoky byly vedeny s cílem udeřit na klíčová centra amerického impéria, zabít co největší počet lidí a vyděsit tak celý národ, což se Al-Káidě splnilo. Hrozba terorismu poté zasáhla prakticky celý svět. Obětí těchto útoků bylo na tři tisíce včetně 19 únosců.⁵⁷ Většina obětí byli civilisté, kromě obětí z Pentagonu, kde za oběť padli i vojáci, kteří tam sloužili.

Členové islamistické organizace unesli 4 letadla, které měly trasy na komerčních linkách. Dvě z těchto letadel narazily do věží WTC, které se následně zřítily. Záběry pádu Dvojčat obletěla celý svět a stala se symbolem tohoto útoku. Třetí letadlo narazilo do Ministerstva obrany USA, tedy Pentagonu. Tento útok mohl zničit celou budovu Pentagonu, letadlo však narazilo do jedné z venkovních částí a větší škody na majetku nenapáchalo.

Poslední unesené letadlo spadlo v Pensylvánii. Sekuluje se, že mělo narazit do Kapitolu či Bílého domu. Pasažéři zmíněného letu však přemohli únosce a s letadlem havarovali do neobydlené části země. Pasažéři tak obětovali své životy s cílem nezpůsobit větší katastrofu.⁵⁸

---

⁵⁶ *Terrorist attacks and related incidents in the United States* [online]. JOHNSTON, Robert. [cit. 2015-08-16]. Dostupné z: <http://www.johnstonsarchive.net/terrorism/wrjp255a.html>

⁵⁷ *9/11 Investigation (PENTTBOM)* [online]. [cit. 2015-08-19]. Dostupné z: <https://www.fbi.gov/about-us/history/famous-cases/9-11-investigation>

⁵⁸ *September 11, 2001: Timeline of Terrorism* [online]. [cit. 2015-08-19]. Dostupné z: <http://www.infoplease.com/spot/sept112001.html>;

2.2.2 Hrozba antrax

Brzy po 11. září se objevila nová hrozba v podobě biologické zbraně antraxu. Prostřednictvím americké pošty byly posílány zásilky naplněné antraxem. Zemřelo pět Američanů, přičemž dalších 17 onemocnělo v souvislosti s tímto útokem. Podle federálního vyšetřování stál za tímto útokem doktor Bruce Ivins, který však nebyl souzen, neboť si vzal život před dokončením vyšetřování. Tento čin je považován za jeden z nejhorších biologických útoků v USA.⁵⁹

2.2.3 Boston

Dalším velkým útokem, který otřásl sebevědomím Američanů, byl bombový útok během bostonského maratónu. Tento útok se udál v březnu 2013, kdy po sobě vybuchly dvě bomby, které vzaly život třem lidem a více než 170 jich zranily. Tento útok měli na svědomí bratři z Kavkazu, Džochar a Tamerlan Karnajevovi.⁶⁰

---

⁵⁹ *Amerithrax or Anthrax Investigation* [online]. [cit. 2015-08-19]. Dostupné z: <https://www.fbi.gov/about-us/history/famous-cases/anthrax-amerithrax>

⁶⁰ *V Bostonu dopadli podezřelého teroristu, skrýval se v lodi. Prozradila ho krev* [online]. [cit. 2015-08-19]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/policie-dopadla-atentatnika-z-bostonu-dzochar-carnajev-pig-/zahranicni.aspx?c=A130419_073615_zahranicni_ert

3 PROTITERORISTICKÉ NÁSTROJE V USA

Na základě předchozích kapitol jsme už zjistili, že nelze na problematiku terorismu nahlížet tak jednoznačně, jak se zdá a nelze ji posuzovat pouze z pohledu jedné zúčastněné strany. Dle různě dostupných zdrojů, podle nichž se autorka pokusila jednak vymezit pojem terorismus a teror a jednak důvody jeho užívání ve společnosti jsme také mohli zjistit, že teoreticky teroristou můžeme pojmenovat úplně kohokoli, kdo vědomě užívá teror a násilí za účelem dosažení nějakého vlastního cíle, na úkor společnosti.

Ponoříme-li se do problematiky založené na výše uvedené teorii autorky této bakalářské práce ještě hlouběji, můžeme si všimnout, že ve světě již delší dobu probíhá tzv. „Válka proti terorismu“. Paradoxem se stává, že terorismus, jak ho většina lidí zná a vnímá, je učebnicemi a především médií (více v kapitole 4) prezentován jako zrůdnost a neomluvitelná věc a především islámisty staví do pozice „zlých teroristů“ a postižené Američany do pozice obětí.

V této kapitole budeme vycházet především z teorií filozofa Noama Chomskyho a mimo jiné z velmi rozsáhlé besedy s ním, pojmenované *Nová válka proti terorismu*, která proběhla 18. října 2001 na Technickém a kulturním fóru na MIT. Autorka také vezme v potaz cenné poznatky, které jsou k dispozici ve zmíněném desetidílném dokumentu Olivera Stonea *The Untold history of The United States*.

Nová válka proti terorismu - jisté je, že svět se vyvíjí špatným směrem. Možná ještě krutějším, než tomu bylo za období dvou světových válek. Během této besedy si Chomsky pokládá 5 otázek, na které je možné si v následujících kapitolách najít odpověď. „Jedna otázka, asi ta nejdůležitější, je co se děje právě teď? Druhá je co si počít s obvyklým předpokladem, že to, co se stalo 11. září, je historická událost, která změní historii. Mám tendenci to potvrdit. Myslím, že je to pravda. Byla to historická událost, otázka je proč vlastně? Třetí otázka se týká označení *Válka proti terorismu*. Co to přesně znamená? A s tím je spojená otázka, co je to vlastně terorismus. Čtvrtá otázka, která je více na tělo, co dělat s prapříčinou zločinů z 11. září. A pátá otázka je, že bych chtěl trochu

pohovořit o tom, jaké jsou politické podmínky pro vedení takové války proti terorismu a co dělat se situací, která k nim vedla.“⁶¹

3.1 Válka proti terorismu

3.1.1 Hladomor v Afghánistánu

Již začátkem roku 2001 se v médiích po celém světě začaly objevovat informace, že Afghánistán je na okraji propasti. V té době kolem 8 miliónů lidí přežívá pouze díky humanitární pomoci, která ale stále není dostačující. Následná válka v Afghánistánu začala jako odpověď na události 11. září. 2001 a trvá dodnes - v současnosti probíhá na území Afghánistánu vojenská operace - Operace Trvalá svoboda, což je americká vojenská operace, která má podporu i několika vládních koalic.⁶² Přítomnost amerických vojáků v Afghánistánu je stále žádoucí, Vládu Talibanu, nábožensko-politického hnutí, se sice podařilo svrhnout, ale v současnosti toto hnutí afghánské civilisty znovu ohrožuje. Odpovědnost za tuto situaci přebírají afghánské bezpečnostní složky, nicméně Spojené státy jim poskytují nejen cenné rady, ale mnohem cennější vzdušnou vojenskou podporu a dle nejaktuálnějších zpráv nasadili v ohrožované oblasti Hílmánd nejméně tři speciální vojenské složky.⁶³

Americký prezident Barrack Obama oznámil, že hodlá nechat americké vojáky na území Afghánistánu i v roce 2016 a podle všeho je neplánuje stáhnout ani v roce 2017. *„Závazky USA vůči afghánskému lidu trvají. Afghánské síly stále nejsou tak silné, jak by měly být, zdůraznil Obama, jenž odmítl připustit, aby se z Afghánistánu stalo rejdiště teroristů. „Jako vrchní velitel nedovolím, aby byl Afghánistán využíván jako bezpečný přístav pro teroristy útočící opět na naši zemi,“ zdůraznil Obama. Připomněl, že*

---

⁶¹ *Nová válka proti terorismu* [online]. [cit. 2016-03-06]. Dostupné z:

https://www.radioislam.org/czech/czech_60005.htm

⁶² GERLEMAN, David J. , STEVENS, Jennifer E., HILDRETH, Steven A.. *Operation Enduring Freedom: Foreign Pledges of Military & Intelligence Support*. Global security. [online]. 17.10..2001 [cit. 2016-04-25]. Dostupné z: <http://www.globalsecurity.org/military/library/report/crs/RL31152.pdf>

⁶³ *USA a Británie v Afghánistánu znovu zapojují speciální síly* [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/svet/390002-usa-a-britanie-v-afghanistanu-znovu-zapojuji-specialni-sily.html>

islamistické hnutí Taliban v poslední době zaznamenalo jisté úspěchy a je stále schopno provádět teroristické útoky ve městech, jako je Kábul. “⁶⁴

Chomsky během své besedy z října 2001 zmiňuje informace z New York Times, kde Spojené státy oznámily, že přerušily četnou síť konvojů, které mířily do Afghánistánu a vezly potravu a další důležité věci pro tamní civilní obyvatelstvo a dále říká, že nenašel žádné vyjádření od Spojených států ani od Evropy, že by toto přerušení způsobilo hladomor a bídu v této zemi.⁶⁵ V dostupném zdroji ohledně operace Trvalá svoboda (aktualizovaného 17. října 2001) se píše, že tato operace nezahrnuje humanitární pomoc, ale stejně tak zde není žádná informace o tom, že by bylo nutné tyto konvoje humanitární pomoci zastavovat.⁶⁶ Nicméně obyvatelé, kteří se rozhodli situaci řešit odjezdem z Afghánistánu do Pákistánu popisují své pocity jako naprosté zoufalství a strach z amerických vojenských útoků. Svědkem těchto scénérií byl evakuovaný pracovník potravinové pomoci, který se k celé situaci, narozdíl od USA nebo Evropy, vyjádřil.⁶⁷

3.1.2 Situace v Pákistánu

Od konce 70. let vývoj situace v Pákistánu úzce souvisí s vývojem v sousedním Afghánistánu. Po událostech 11. září byly Spojené státy podpořeny v útoku na Afghánistán prezidentem Parvízem Mušarafem, ale většina představitelů Talibanu i Organizace Ál-Káida se uchýlili do Pákistánu. Hlavní představitel, Usáma bin Ládín, byl v květnu roku 2011 zastřelen americkým komandem nedaleko Pákistánského hlavního města (dle dostupných zdrojů byl zabit bez toho, aniž by byla pákistánská strana předem informována). Nicméně terorismus a politické nepokoje sužují Afghánistán i Pákistán dodnes.⁶⁸

---

⁶⁴ USA podle Obamy nechají vojáky v Afghánistánu i po roce 2016 [online]. [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/usa-podle-obamy-nechaji-vojaky-v-afghanistanu-i-po-roce-2016/1270016>

⁶⁵ Nová válka proti terorismu [online]. [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: https://www.radioislam.org/czech/czech_60005.htm

⁶⁶ GERLEMAN, David J. , STEVENS, Jennifer E., HILDRETH, Steven A.. *Operation Enduring Freedom: Foreign Pledges of Military & Intelligence Support*. Global security. [online]. 17.10..2001 [cit. 2016-04-25]. Dostupné z: <http://www.globalsecurity.org/military/library/report/crs/RL31152.pdf>

⁶⁷ Nová válka proti terorismu [online]. [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: https://www.radioislam.org/czech/czech_60005.htm

⁶⁸ Pákistán [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/pakistan/r~i:wiki:2182/>

Rovněž panuje napětí mezi Spojenými státy a Pákistánem. Dle zpráv z 31. října 2012 Barrack Obama ve své válce proti terorismu na území Pákistánu hojně využívá tzv. drony, bezpilotní letadla k náletům na kmenovou hranici s Afghánistánem a hájí si tento způsob jako nejlepší řešení. Pákistánští civilisté ale věří, že americké útoky drony, které již zabily spoustu Pákistánců a některé důstojníky pákistánské armády, způsobily růst sebevražedných útoků teroristů v pákistánských městech.⁶⁹ Nálety bezpilotními letadly zahájil už George Bush. První americké útoky drony po 11. září jsou známé pod jeho mezinárodní politikou, kdy povolil útok v Jemenu, při kterém bylo zabito mimo cíle 12 dalších lidí, včetně amerického občana. Následně frekvenci útoků dále zvyšoval, čím dál častěji se objevovaly informace, že se zabíjejí i civilisté. Pákistánský prezident Parváz Mušaraf povolil umístění dronů na letecké základně na území Pákistánu, ale i v Afghánistánu. „*Kvůli nespolehlivosti pákistánských médií, propagandě amerických médií a pákistánské vlády je těžké zjistit, kolik civilistů bylo zabito, myslím ale, že se dá říct, že v Pákistánu bylo zabito víc civilistů nebo nevojenských sil, než lidí na americkém seznamu.*“⁷⁰

Nicméně po nástupu Barracka Obamy do funkce prezidenta se jejich počet v posledních letech mnohonásobně zvýšil. Tři dny po inauguraci prezidenta Obamy v únoru 2009 povolil první útok bezpilotním letadlem v Pákistánu. To byl první známý a schválený útok.⁷¹

Obama tvrdí: „*Většinou jsou to velmi přesné útoky proti Al-Káidě a jejich spojencům. Dáváme si velký pozor, jak je provádíme. Cílíme na lidi, kteří jsou na seznamu aktivních teroristů, kteří se snaží poškodit Američany, zasáhnout americká zařízení, základny a tak dále.*“⁷²

Dle zpráv z 24. října 2013 je ale i přesto patrné, že tyto útoky mají na svědomí životy obrovského množství nevinných civilistů obou sousedních zemí. Senátor republikán Lindsey Graham, který tyto stroje v souvislosti s válkou proti terorismu zastává, dokonce

---

⁶⁹ Barrack Obama a reálný svět zahraniční politiky [online]. [cit. 2016-03-11]. Dostupné z: <http://www.revuepolitika.cz/clanky/19/barack-obama-a-realny-svet-zahranicni-politiky>

⁷⁰ WERTYZREPORT. Krátká historie bezpilotní války: Jeremy Scahil. In: Youtube. [online]. [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=1cwfHHBMkN0>

⁷¹ Tamtéž.

⁷² V Pákistánu útočíme letadly, přiznal poprvé Obama [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/svet/257718-v-pakistanu-utocime-letadly-priznal-poprve-obama.html>

uvedl, že útoky bezpilotními letadly mají na svědomí 4700 lidí.⁷³ Ačkoli si dlouhou dobu Obama dokázal útoky drony hájit a tvrdí, že boj proti terorismu není snadný, pákistánský premiér Naváz Šaríf znovu vyzývá Spojené státy, aby s nálety skoncovaly a probírá nové bezpečnostní otázky a způsoby, kterými budou v budoucnu v „boji proti terorismu“ spolupracovat. Zástupci Spojených států také dali najevo, že chystají Pákistán v tomto boji podpořit sumou přes 1,6 miliardy dolarů. Prezident Šaríf se setkal s americkým ministrem zahraničí Johnem Kerrym, podle něhož je Pákistán „demokracií, která tvrdě pracuje na řešení ekonomických potíží a terorismu, a je velmi důležitá pro stabilitu v regionu.“⁷⁴

Brandon Bryant, bývalý pilot amerických dronů, byl otevřeně zpovídán o průběhu útoku. Dnes je z něj skoro bezdomovec s diagnostikovaným posttraumatickým stresem. Ve své zpovědi popisuje, jak z klimatizované místnosti na americkém západě ovládá letadlo a vidí zbytky rozmetaných těl na obrazovce. Drony jsou vybaveny tepelnými čidly, takže když se tělo zbarví stejně jako zbytek obrazovky, pilot ví, že je člověk mrtvý. Popisuje, jak sledoval vykrvácení svých obětí.⁷⁵

Spojené státy i přes naléhání pákistánského prezidenta stále v náletech pokračují. Během lednové protiteroristické akce v roce 2015 zabily dva západní rukojmí. O život přišli Američan Warren Weinstein, jehož Al-Káida držela v zajetí od roku 2011 a Ital and Giovanni Lo Porto, jenž do rukou radikálů padl v lednu 2012. Obama se pro New York Times vyjádřil přijetím plné zodpovědnosti za jejich smrt a oběma rodinám vyjádřil soustrast. Dle prohlášení Bílého domu „... *operace cílila na objekt stoupenců Al-Káidy na hranicích Afghánistánu a Pákistánu, u něhož jsme neměli sebemenší důvod předpokládat, že jsou tam držena rukojmí.*“ Toto prohlášení New York Times ohodnotily jako jedinečné,

---

⁷³ *Spojené státy zabily při útocích dronů 4700 lidí.* [online]. [cit. 2016-03-15]. Dostupné z:

<http://www.vlastnihlavou.cz/spojene-staty-zabily-pri-utocich-dronu-4700-lidi/>

⁷⁴ *Už žádné útoky drony, žádal pákistánský premiér Baracka Obamu* [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z:

http://www.lidovky.cz/uz-zadne-utoky-drony-zadal-pakistansky-premier-baracka-obamu-ptm-/zpravy-svet.aspx?c=A131024_112307_in_zahranici_msl&galerie

⁷⁵ *Homeless drone pilot talks about attacks* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z:

http://www.truthdig.com/avbooth/item/homeless_drone_pilot_talks_about_attacks_20130511

kvůli své nevídané otevřenosti. Nicméně byla celá operace provedena v souladu s protiteroristickou politikou.⁷⁶

Nutno dodat, že zde se nám objevuje případ desinformace - je zřejmé, že imperiální síly a média vždy umí zvolit takové jazykové formulace, aby odvedly pozornost od skutečného problému a skutečné pravdy. Hlavní problém je vždycky smrt nevinných civilistů, ale v New York Times se napsalo prohlášení o prezidentově lítosti a zodpovědnosti.

Na začátku tohoto roku schválily Spojené státy prodej velmi výkonných osmi stíhaček F-16 do Pákistánu. „*Spolu s výcvikem pilotů, radarem a dalším vybavením má zakázka celkem hodnotu 699 milionů dolarů (v přepočtu 16,8 miliardy Kč). Stroje společnosti Lockheed Martin by zemi měly pomoci v boji proti terorismu.*“⁷⁷ Sousední Indie s tímto obchodem nesouhlasí a stejně se staví také k Obamově rozhodnutí, že takovéhle zbraně mohou pomoci v boji s terorismem.

Chomsky se domnívá, že politika Barracka Obamy je používána a „*věnována rostoucímu terorismu*“ a americká média se stala velmi důležitým zprostředkovatelem. Ve skutečnosti USA jako první vedou největší teroristickou operaci v dějinách lidstva všude na světě a *Drone Assasination* je jenom malá část.⁷⁸

---

⁷⁶ *Americké drony zabily v Pákistánu dva rukojmí ze Západu* [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/americke-drony-zabily-v-pakistanu-dva-rukojmi-ze-zapadu/r~80a4c23ae9c211e4994f002590604f2e/>

⁷⁷ *USA schválily prodej osmi stíhaček F-16 do Pákistánu* [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/asie-a-oceanie/usa-schvalily-prodej-osmi-stihacek-f-16-do-pakistanu_372314.html

⁷⁸ *Chomsky: Obama is 'dedicated to increasing terrorism'* [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.rawstory.com/2013/06/chomsky-obama-is-dedicated-to-increasing-terrorism/>

4 POUŽÍVÁNÍ SLOVA TEROR A TERORISMUS V MÉDIÍCH

Andre Vltček, spisovatel, filozof a investigativní novinář, ve své knize *Západní terorismus* napsal: „Dnes neexistuje žádná nezávislá novinářina, snad kromě elektronických médií a pár tištěných publikací, které jsou na mizině, většina z nich ani nedokáže platit autorům, kteří pro ně píší.“⁷⁹

Na základě informací rozebraných v předchozích kapitolách se nabízí následující akademické otázky:

- Jakým způsobem a tónem vyznívají zprávy nesoucí poselství a varování před terorismem a teroristickými útoky v médiích?
- Jak je terorismus v současných textech zobrazen?
- Jak ovlivňují sdělovací prostředky myšlení lidí?

4.1 Terorismus v médiích

4.1.1 Propaganda

Překrucování reality, využívání médií politiky a významnými osobnostmi ve svůj prospěch, informační desinformace a jasná propaganda se mezi námi objevuje již roky. Dobrý příklad je nacistická politika Adolfa Hitlera za druhé světové války. Hitler dokázal ukázkově využít jednak perfektně zvládnuté umění řeči, energický projev a výstup a jednak i veškeré dostupné sdělovací prostředky k prosazení svých zájmů a podařilo se mu širokou veřejnost dostat na svou stranu. Pomocí článků v novinách, rozhlasu i umění si dokázal obhájit zvěrstva páchaná na nevinných lidech po celé Evropě a na několik let přepsal historii tak, že si lidé uvědomovali svou rasovou nadřazenost a slepě následovali zájmy Hitlerovy politiky.

---

⁷⁹ CHOMSKY, Noam a Andre VLTČEK. *Západní terorismus: od Hirošimy k dronové válce*. Vyd. 1. Olomouc: Broken Books, 2014. s. 54

Nelze zapomenout ani na komunistickou propagandu. Stejně jako nacismus, i tento režim využíval sdělovací prostředky a jiné možnosti, jak se dostat do podvědomí lidí. Propaganda si vždycky uvědomuje, že média jsou nejrychlejší a nejspolehlivější způsob k dosažení svých ideologických cílů. Veškeré násilné akty nebo omezování osobní svobody lidí si dokáže velmi dobře obhájit. Jako stinnou stránku známe velmi dobře zajištěné cenzurování protikomunistických, ale i výše zmíněných protinacistických názorů. V období, kdy bylo komunistické vedení státu na vrcholu moci a situace nejvypjatější, bylo takřka nemožné najít nějaký text, kde bychom se mohli dočíst kritiku komunistické ideologie.

Jisté je, že kterákoli veřejně známá osobnost, chce-li známá zůstat a být úspěšná, získat si podporu veřejnosti a obhájit si své zájmy, musí umět vystupovat, jednat a perfektně zvládnout ústní i písemný projev. Jazyk je dobrý sluha, ale zlý pán.

Hlavním cílem této bakalářské práce je důkaz, že propaganda a využívání sdělovacích prostředků politiky ve svůj prospěch se mezi námi stále objevuje a přímo či nepřímo ovlivňuje myšlení lidí. Autorka se domnívá, že dnešní společnost se zahleděla do vize svého svobodného já takovým způsobem, že odmítá jakýkoli jiný pohled na věc než ten, který nám podsouvají sdělovací prostředky. Jsme přesvědčeni, že naší demokratickou společnost nemůže nic ohrozit, protože je v nejlepších rukách. Jakmile se nějaké ohrožení objeví, věříme, že se tuto hrozbu včas dozvíme - na internetových informačních portálech, v rádiu nebo nejlépe v hlavním televizním zpravodajství. Nelze upřít fakt, že ve 21. století je obrovský zdroj informací internet a sociální sítě, kam může kdokoli napsat cokoli, včetně svého vlastního názoru a pohledu na věc. Velice zajímavou cestou k poznání jiné verze příběhu než té, která je nám podsouvána, mohou být osobní blogy nebo nezávislé informační portály, které jsou často nedoceněné nebo nedostatečně uznávané. Podobně jsou na tom i některé více či méně známé dokumenty. Desetidílný dokument Olivera Stonea *Neznámé dějiny Spojených států* byl v roce 2013 představen na Filmovém festivalu v Karlových Varech, kde Stone obdržel křišťálový globus za mimořádný přínos světové kinematografii.⁸⁰ Mimo uznání se ale dočkal i obrovské kritiky ze strany médií jednak ohledně dokumentu samotného, jednak ohledně doprovodného výstupu. Nechvalné reakce sklídl za své sympatie se zájmy Sovětského svazu, na které, dle novinářů portálu *idnes.cz*,

---

⁸⁰ *Rolling Stone: Oliver se do Varů spíš nenápadně vplížil* [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/1088889-rolling-stone-oliver-se-do-varu-spis-nenapadne-vplizil>

nelze v postkomunistické zemi očekávat souhlas. Oliver Stone sám odpovídá, že „ ... *co vy jste kdysi zažívali ze strany Sovětského tisku není vůbec nic proti propagandě ve Spojených státech.*“⁸¹ Mimo jiné byl označen jako agitátor. „*Od počátku jsem se díval na tento projekt jako na odkaz pro mé děti a způsob, jak pochopit dobu, v níž jsem žil. Doufám, že seriál přispěje k širšímu pohledu na americkou historii,*“ dále uvedl.⁸²

Bouřlivé reakce okolo Stoneova dokumentu můžeme označit jako velmi zavádějící a zaujaté. Jestliže novinář, který publikuje pro většinovou společností uznávaný zdroj jako je portál *idnes.cz*, napíše kritiku, můžeme se domnívat, že se z dokumentu stane méně vyhledávané a oblíbené dílo, nehledě na to, že by to mohl být oči otevírající a legitimní zdroj informací ohledně americké historie, použitelný i pro výuku ve škole. Na druhou stranu si můžeme povšimnout, že na nezávislém serveru *csfd.cz* tento dokument získal povětšinou velmi dobré ohlasy.⁸³

Nicméně problémem zůstává, že veřejnost považuje za nejvěrohodnější zdroj informací komerční tisk a oficiální internetové a televizní zpravodajství.

Nejdůležitějším krokem k úspěchu a otevření očí by mohlo být uvědomění si, kdo tyto sdělovací prostředky financuje. Andre Vltchek v knize *Západní terorismus* popisuje situaci, kdy byl oficiálně pozvaný jedním z producentů BBC zúčastnit se diskuze nesoucí název „*Měli bychom Čínu respektovat?*“ Než se pan Vltchek mohl zapojit do diskuze, poslouchal projevy ostatních zúčastněných lidí, mezi nimi i lidí z ministerstva zahraničí a než ho propojili, byl vyzván, aby to, čím se do diskuze chystá přispět, nejprve moderátorce sdělil nanečisto. Pan Vltchek řekl, že „ ...*to, co BBC dělá, je neuctivé a povýšené, a že to miliónům lidí na světě připomíná britskou koloniální minulost a to, jak Británie přistupovala k místním lidem [...] že to je stejné, jako kdyby se někdo ptal, jestli má být respektována Británie, a diskuze, která by se kolem toho vedla, by se týkala jen*

---

⁸¹ *Oliver Stone a agitace v Karlových Varech* [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z:

http://kultura.zpravy.idnes.cz/oliver-stone-a-agitace-v-karlovyeh-varech-f1d-filmvideo.aspx?c=A130708_142930_filmvideo_vha

⁸² *TV Spektrum odvysílá seriál Neznámé dějiny Spojených států* [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z:

http://mediamania.tyden.cz/rubriky/televize-radio/tv-spektrum-odvysila-serial-nezname-dejiny-spojnych-statu_290083.html

⁸³ *Oliver Stone: Neznámé dějiny Spojených států* [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z:

<http://www.csfd.cz/film/329483-oliver-stone-nezname-dejiny-spojnych-statu/prehled/>

toho, jak Británie zabíjí lidi v Afghánistánu a Íráku.“⁸⁴ Tato řeč nikdy nebyla zveřejněna a pan Vltček nikdy nebyl do diskuze přizván a zároveň dodal, že na Západě jsou takovéto postupy zcela běžné a legitimní.

Dnešní média sice takovéto postupy nenazývají přímo cenzurou nebo propagandou, ale jakmile zabraňují tomu, aby něco takového bylo řečeno, můžeme je takto pojmenovat. Propaganda je všude kolem nás a síla reklamy nás přímo ovlivňuje už od malička. Lidé jsou tímto tak zasaženi, že už nejsou schopni věřit vlastním smyslům a jsou přesvědčeni, že to, co je vypuštěno do světa prostřednictvím sdělovacích prostředků, musí být pravda.

Protože je obtížné přesně vymežit obecně platnou definici pojmu terorismus, můžeme se setkat s velice jemnými rozdíly mezi teroristou, bojovníkem za svobodu, revolucionářem apod. a ne vždy lze přesně určit, jaká kritéria má každý z nich splňovat, aby se jedním z nich stal.⁸⁵

Zpravidla se média stávají tím, kdo aktéra násilného činu pojmenují a onen člověk či skupina více lidí si tuto nálepku následně nese napříč většinovou společností. Emil Souleimanov napsal: „*Pro jednoho teroristu, pro druhého bojovník za svobodu*“.⁸⁶ Toto tvrzení je velice vhodné, protože Západ chápe islámské teroristy jako násilnou hrozbu pro fungující demokratickou společnost a příslušníci islámských teroristických organizací si svým jednáním prosazují zase své zájmy. Výše uvedené lze aplikovat i naopak: protiteroristická politika Spojených států má své zastánce, ale i odpůrce.

Můžeme tedy říci, že média mají na prezentaci domácího i mezinárodního terorismu lví podíl a jsou velice významným faktorem na vytvoření obrazu problematiky terorismu ve společnosti. Zprostředkování zpráv jednak ohledně útoků či únosů a jednak ohledně odpovědi jak politiků, tak i široké veřejnosti, mají na starosti sdělovací prostředky. Problémem však zůstává, že ne vždy jsou novináři dostatečně informováni a zodpovědní. Především v demokratických zemích by média měla šířit osvětu a čistě objektivně sdělit situaci ve světě, ale skutečnost je jiná. Teroristé zneužívají média k šíření svých zájmů

---

⁸⁴ CHOMSKY, Noam a Andre VLTČEK. *Západní terorismus: od Hirošimy k dronové válce*. Vyd. 1. Olomouc: Broken Books, 2014. s. 48-49

⁸⁵ SOULEIMANOV, Emil a Mitchell A BELFER. *Terorismus: pokus o porozumění*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, s. 34

⁸⁶ Tamtéž.

podobně jako vedoucí politici. Otázkou tedy zůstává, zda by terorismus vůbec mohl bez neustálého zájmu médií a jejich zainteresovanosti v celém tomto procesu vůbec existovat tak, jak ho dnes známe.⁸⁷ Zaujatost médií lze posoudit i z druhé strany - jako projev propagandy můžeme označit i zprávy týkající se Obamovy války proti terorismu a momentálních pohybů bezpečnostních složek.

Pohyby bezpečnostních složek a armád média obhajují a propagují jako zcela oprávněné a legitimní, ačkoliv počty jejich obětí mezi civilisty jsou nesrovnatelně větší než počty obětí akcí, které média pojmenují jako teroristické útoky. V obsahu zprávy se děje něco významného a především televizní zpravodajství mnohdy hraje na city diváka. Pro novináře se stává zvýšení sledovanosti mnohem důležitějším faktorem, než objektivita.⁸⁸

Již v úvodu této bakalářské práce jsme si ukázali zajímavá fakta o tom, jak vypadá situace týkající se současného rozpočtu NATO a výdajů na obranu. Můžeme si jednoduše dát dohromady, že většina světového rozpočtu se používá pro financování militarismu a pro vývoj nejlepších zbraní, které jsme schopni se současnými technickými poznatky vyrobit. Autorka se domnívá, že tento přístup společnosti je velmi kontraproduktivní a světové velmoci si příliš vzaly k srdci rčení: „Nejlepší obrana je útok.“ Média nám každý den vštěpují, že žijeme v bezpečném a svobodném světě a islámský terorismus je plně pod kontrolou, ale zároveň začínáme mít strach právě z těch, kteří nám slibují zajištění bezpečnosti. Spojené státy se svými bezpilotními letadly, chytrými zbraněmi a silnými jadernými bombami, které považují za nutnost ve válce proti terorismu a Rusko a jejich průvod na Den vítězství (парад), na kterém pravidelně oslavují svou velikost, zájmy prezidenta a stejně tak předvádějí své nejnovější a nejlepší obranné prostředky, kterými momentálně disponují.⁸⁹ Mezi těmito velmocemi si své zájmy snaží prosadit islámští teroristé i Evropská unie.

4.1.2 Média a 11. září 2001

Pokud se podíváme na události 11. září očima Spojených států, tak tento den odstartoval válku proti terorismu a americká vláda se vážně začala zabývat

---

⁸⁷ ZEMAN, Jan. *Terorismus: historicko-psychologická studie*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2002, s. 131-133.

⁸⁸ Tamtéž, s. 133.

⁸⁹ Téma: Propaganda v Rusku

Informace poskytl(a) Margarita Krupeničová, ruská studentka žijící v Česku. Karlovy Vary 23.3.2016.

protiteroristickými nástroji a zdokonalovat protiteroristickou politiku. Zájem o globální bezpečnost se ale netýká pouze rétoricky nepromyšlené války proti terorismu, sociálním stereotypem se stala islamofobie a v sociologii je tento jev popsán jako tzv. nálepkování, kdy lidé sebe a své okolí začínají vnímat úplně jinak. Mediálněpropagandistická mytologie po 11. září a nebezpečné šíření akademicko-mediálních klišé, například tzv. „střetu civilizací“, čímž chápeme islám a křesťanství, postupně vytvořily rovnítko mezi Spojenými státy a islámským terorismem.⁹⁰

Milan Kohout, který získal azyl ve Spojených státech a nějakou dobu zde žil, byl osobně přítomen před WTC, pár dní poté, kdy se stala tato událost, která otřásla celou zemí a celý svět čelí důsledkům dodnes. Pořídil spoustu fotografií a vytvořil tematická umělecká díla, přičemž dvě z nich autorka využila v této bakalářské práci. Zároveň se osobně potkal se spoustou lidí, kterých se tato událost přímo dotýkala a zažil pulzující atmosféru, která na nějaký čas úplně změnila jednání společnosti.

Milan Kohout: před místem atentátu na WTC, fotografie pořízená dva týdny po pádu. (viz příloha č. 1)

Atmosféra bezprostředně po útoku se nesla v rozčilení, lidé najednou jednali v davovém šílenství, ztratili smysl sami pro sebe a jednali zásadně skupinově. Nebyli schopni objektivní kritiky a byli překvapeni, že někdo zaútočil zrovna na ně, když jsou nejlepší a jsou vzorem pro všechny společnosti směrem na Východ. Mezi lidmi se tradovaly názory, že jim islámisté závidí svobodu, proto na ně zaútočili.⁹¹

Milan Kohout: United We Stand (viz. příloha č. 2)

Tento obraz vytvořený z krabice na pizzu měl Milan Kohout i na jedné ze svých výstav. Obraz vznikl také asi dva týdny po pádu mrakodrapů. Přirovnějme výrok na krabici „United we stand“ k situaci, kterou popisuje Václav Havel ve své esejí *Moc bezmocných*. Zelinář si za socialistického Československa ve výloze mezi mrkve a cibule vyvěsil heslo: „*Proletáři všech zemí, spojte se!*“ Nás zajímá, jestli to myslel vážně a jestli opravdu chtěl,

---

⁹⁰ SOULEIMANOV, Emil a Mitchell A BELFER. *Terorismus: pokus o porozumění*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, s. 47.

⁹¹ Téma: Atmosféra po 11. září

Informace poskytl Ing. et BcA Milan Kohout, vedoucí bakalářské práce. Plzeň 9.3.2016.

aby se všichni proletáři spojili nebo jestli je to pouze loajalita a strach z následků, pokud by takovou výlohu neměl? ⁹²

Pizzerie dva bloky od místa, kde Milan Kohout ve Spojených státech bydlel, používala tyto krabice k roznášení svých pizz, nechala si je natisknout hned po útoku na WTC. V době bezprostředně po útoku se oprašovala hesla jako „národ“, „jednota“ apod. Lidé v této době byli hodně zranitelní a stáli při sobě více než kdy dříve. Média tento opar podchytila a začala s těmito nacionalistickými přístupy rezonovat. Obchodníci to využívali k propagaci zboží na trhu a tato krabice na pizzu je malým, ale dobrým příkladem. Vojenský průmysl se snažil vydobýt si zvýšení rozpočtu na výrobu zbraní. Většina lidí si odmítla připustit, že nese spoluvinu. Ti, kteří nesouhlasili s většinovým názorem, byli cenzurováni. Naopak někteří, kteří byli tímto útokem přímo zasaženi a nebyli pouze součástí davového šílenství, se zamýšleli mnohem více do hloubky. Lidé, kteří ztratili přítele nebo rodinného příslušníka, samozřejmě truchlili, ale měli otevřené oči a byli schopni mnohem objektivnějšího přemýšlení. ⁹³

Pan Kohout se osobně potkal s paní, která během útoku na Maraton v Bostonu přišla o nohu a která uznala útok jako tragédii, na kterou nikdo nikdy nezapomene, ale paradoxně se zamyslela sama nad svým chováním a chováním celých Spojených států a zcela bez emocí tvrdila, že nesou spoluvinu a že atentátníky vyprovokovaly.

4.2 Textová analýza

V následující podkapitole podrobíme dva novinové články textové analýze. Budeme především zvažovat vhodnost používání slova terorismus a terorista v médiích. V současné době se slovo terorismus skloňuje ve všech pádech a stalo se velmi oblíbeným a používaným pojmem, což může mnohdy zapříčinit nesprávné podání informace v textu. Lidé rádi zmíněný pojem využívají k pojmenování aktů, které více či méně vybočují od všeobecně uznané normy a které se jim nezamlouvají, aniž by byli ochotni se s touto problematikou blíže seznámit. ⁹⁴

---

⁹² HAVEL, Václav. *Moc bezmocných*. 1.vyd. Praha: Lidové noviny, 1990, s.5.

⁹³ Téma: Atmosféra po 11. září

Informace poskytl Ing. et BcA Milan Kohout, vedoucí bakalářské práce. Plzeň 9.3.2016

⁹⁴ SOULEIMANOV, Emil a Mitchell A BELFER. *Terorismus: pokus o porozumění*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, s. 33.

4.2.1 Články

Článek je převzat ze serveru *Hospodářské noviny*. Pojednává o jaderném summitu a bodech, které se na něm budou projednávat. Autorka se domnívá, že co se týče stylistiky, je článek v pořádku. Je přehledný, členěný do odstavců, napsaný chronologicky, autor článku volí výhradně spisovné jazykové prostředky. Nicméně jsme zvolili právě tento článek, protože se zde opět objevuje další případ lehké desinformace a text se jeví jako vytržený z kontextu.

V textu jsou citovány projevy amerického prezidenta, píše se zde, že je třeba boj proti islámskému terorismu ještě zesílit a Obama podává návrh na mezinárodní spolupráci. Dále tvrdí, že je třeba odmítat „*stigmatizování muslimů*“, protože může teroristům, kteří nás chtějí rozeštvat, nahrávat. „*Taková prohlášení jsou namířené proti našim hodnotám, proti naší historii i proti našemu národu, postavenému na myšlence náboženské svobody [...] Vedle leteckých útoků, vojska, protiteroristické činnosti a diplomacie musíme používat i další zbraň, a tou je síla příkladu,*“ řekl také.⁹⁵

Co je nejdůležitější, v textu se opět objevuje i vyjádření prezidenta k mrtvým a zraněným Američanům během atentátů v Bruselu tohoto roku. Jedná se o podobné vyjádření, o kterém jsme se zmínili ve třetí kapitole. Ačkoli je to tragédie, domníváme se, že je toto sdělení součástí americké propagandy a je přesně mířeno na city lidí.

V návaznosti jsme zvolili krátký článek publikovaný na *trueactivist.com*, kde jsou především citována slova amerického vojáka Mika Prysnera, který sám sebe během války v Iráku jako teroristu označil. Je zajímavé, že lidé, kteří jsou válkou přímo zasaženi nebo se jí osobně zúčastní, mají na celou problematiku většinou jiný názor než ti, kteří jí pouze seshora řídí a považují ji za nutnost. Už dříve v této práci se přímo nabízelo vše shrnout tak, abychom si ukázali, že války jsou z velké části ovlivňovány rozpočtem státu a militarismus je obrovský business, stejně tak terorismus je fenomén, který nikdy nelze posuzovat jednostranně. Nyní nám přímo Mike Prysner dává zapravdu. „*Naši skuteční nepřátelé nejsou ti, kteří žijí ve vzdálené zemi, jejichž jména nebo politiky nechceme*

---

⁹⁵ *Barack Obama chce na jaderném summitu hovořit o mezinárodní spolupráci v boji proti terorismu* [online]. [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://zahranicni.ihned.cz/amerika-usa/c1-65223440-barack-obama-chce-na-jadernem-summitu-hovorit-o-mezinarodni-spolupraci-v-boji-proti-terorismu>

*pochopit, ale tím skutečným nepřítelem je systém, který vede válku, když je to rentabilní
[...] Naši nepřátelé nejsou několik set tisíc km daleko. Jsou tady před námi.“⁹⁶*

---

⁹⁶ US Soldier: The real terrorist was me and the real terrorism is this occupation [online]. [cit. 2016-04-20].
Dostupné z :<http://www.trueactivist.com/us-soldier-the-real-terrorist-was-me-and-the-real-terrorism-is-this-occupation/>. Vlastní překlad autorky.

ZÁVĚR

Luigi Bonanate napsal: „Vyloučíme-li války, neexistuje jiná významnější forma politického násilí než ta, kterou nazýváme terorismem“.⁹⁷

Nové hrozby terorismu: Teroristé se vážně zabývají možností získání znalostí a poté vlastní výroby zbraní hromadného ničení, respektive jejich ničivých součástí. Chemické, biologické a toxické zbraně jsou v porovnání s jadernými levnější a jejich výroba se nepotýká s technologickými potížemi. Navíc jejich výroba je lépe utajitelná a v dnešním světě možná ničivější než jaderné zbraně.⁹⁸

Opět můžeme potvrdit teorii, že na tuto problematiku nelze nahlížet pouze očima islámského teroristy, že nic není černobílé. Jestliže budeme dostupné informace posuzovat na základě teorie, ke které jsme v této bakalářské práci došli, tak jsou Spojené státy také teroristická organizace. Při osidlování Ameriky před 500 lety začala genocida původních obyvatel, což jsou miliony lidí a byla dovršena během posledních 200 let při založení Spojených států. Importovali z Afriky jako otroky, dlouho týrali a ponižovali své vlastní černošské obyvatelstvo. Chomsky během své besedy tvrdí, že 11.září 2001 plně uznává jako historickou událost, protože je to jakýsi zlom, nicméně je zřejmé, že z hlediska počtu mrtvých byly na světě spáchány srovnatelné, ne-li horší činy, jejichž viníky byly samotné Spojené státy.

Jelikož to není poprvé, kdy stojíme na pokraji jaderného konfliktu a i když jsme tyto zbraně zatím nepoužili, přesto je možné říci, že probíhá třetí světová válka. Už víme, jak silné zbraně jsou připravené k bezprostřednímu použití a jak velké sumy peněz jsou vyhrazeny pro jejich vývoj. Pokud by k tomuto konfliktu opravdu došlo, znamená to tragédii a konec lidského druhu. Tohoto problému se dotýká i Noam Chomsky, když se zamýšlí nad odpovědí Einsteina. Albert Einstein byl dotázán, jaké zbraně jsou ještě účinnější než ty jaderné, které máme už teď na velice vysoké úrovni a jakými zbraněmi se bude bojovat ve válce hned po použití těch jaderných. Odpověděl, že to jediné, co by nám zůstalo dostupné, by byla kamenná sekera. Rok 2016 se stává velice důležitým z důvodu volby nového prezidenta Spojených států. Pokud bude americká vláda pokračovat ve

---

⁹⁷ BONANATE, Luigi. *Mezinárodní terorismus*. Praha: Columbus, 1997, s. 9.

⁹⁸ MIKA, Otakar J. *Současný terorismus: řešení krizových situací*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2003, s. 39.

stávající protiteroristické politice, bude jednat s větší agresivitou a odhodláním, riziko globálního válečného konfliktu je obrovské.⁹⁹

Odpověď na první akademickou otázku: *Jakým způsobem a tónem vyznívají zprávy nesoucí varování před terorismem a teroristickými útoky v médiích?*, lze najít ve třetí a čtvrté kapitole, kde rozebíráme několik článků ze zahraničních i domácích novinových portálů. Zjistili jsme, že současná média nám podávají informace v duchu propagandy a pro posluchače může být velmi těžké najít informace, které nejsou zavádějící, podobně obtížné může následně být objektivní posuzování daného problému. Co se týče protiteroristické politiky prezidenta Spojených států, můžeme si všimnout, že situace okolo tzv. Války proti terorismu nám je popisována jako nutnost a v této souvislosti se posluchač může domnívat, že je v nejlepších rukou a žije v bezpečném světě, skutečným problémem se ale stává, že tato válka je velmi násilná a agresivní.

Pokud přesuneme pozornost k zobrazování terorismu v současných textech, což se týká druhé otázky, za hlavní problém autorka považuje opět propagaci protiteroristické politiky a její promyšlené zobrazení v médiích. Na základě dostupných pramenů jsme si ukázali, že podob terorismu je mnoho a je velmi těžké přesně vymezit definici pojmu, na druhou stranu si lze všimnout, že společnost (a především média) nazývají teroristou kohokoli, kdo nějakým způsobem vybočuje z řady. Toto tvrzení jsme si také podložili použitou literaturou. Autorka cituje i vojáky, kteří se pod vedením Spojených států války přímo zúčastnili, jeden zmíněný voják označil jako teroristu sám sebe.

Následuje poslední otázka: *Jak ovlivňují sdělovací prostředky myšlení lidí?* Nejlépe si odpovídáme v podkapitole 4.1.2, kde autorka s pomocí výpovědí Milana Kohouta popsala vypjatou situaci bezprostředně po událostech 11. září. Mediální propaganda byla v tomto období silnější než obvykle a hesla jako národ, jednota apod. dávala médiím příležitost ještě více zvýšit sledovanost a obchodníci této situace dokázali využít ve svůj prospěch. Zmínili jsme heslo na krabici od pizzy (viz příloha) a srovnali jsme tyto projevy propagandy se situací v komunistickém Československu, kterou popisuje Václav Havel v eseji *Moc bezmocných*.

Navzdory problémům, se kterými se autorka při psaní práce potýkala, bylo možné celou práci považovat za příležitost lépe se seznámit s klíčovým pojmem a dokázat, že na

---

⁹⁹ Chomsky: „*Republicans are a danger to the human species* [online]. [cit. 2016-04-8]. Dostupné z: <http://ilmanifesto.global/chomsky-republicans-are-a-danger-to-the-human-species/>

danou problematiku nelze nahlížet pouze jednostranně. Zároveň lze touto cestou předat doporučení zajímat se o současné dění ve světě, hledat informace vždy ve více zdrojích a naučit se spojit si fakta dohromady a především hledat příčiny a až poté vyvozovat důsledky, byť i jen sám pro sebe. Široké veřejnosti chybí kritické uvažování a je na každém jedinci, jak se chopí příležitosti toto přemýšlení změnit.

Na samotný konec se nabízí zopakovat si názor pana Noama Chomskyho, řečený již v úvodu. Pokud nechceme ve světě terorismus, tak bychom ho sami neměli dělat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

BONANATE, Luigi. *Mezinárodní terorismus*. Praha: Columbus, 1997, 190 s. Edice 20. století. ISBN 80-85928-45-0.

MIKA, Otakar J. *Současný terorismus: řešení krizových situací*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2003, 92 s. ISBN 80-7254-409-8.

SOULEIMANOV, Emil a Mitchell A BELFER. *Terorismus: pokus o porozumění*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, 345 s. Sociologické aktuality. ISBN 978-80-7419-038-4.

Světový terorismus: encyklopedie. České vyd. 1. Praha: Svojtka, 2001, 536 s. ISBN 80-723-7340-4.

ZEMAN, Jan. *Terorismus: historicko-psychologická studie*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2002, 166 s. Psychologická setkávání. ISBN 80-725-4305-9.

RAYMOND S. FRANKLIN. *Shadows of race and class*. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1991, 188 s. ISBN 0816619573.

CHOMSKY, Noam a Andre VLTČEK. *Západní terorismus: od Hirošimy k dronové válce*. Vyd. 1. Olomouc: Broken Books, 2014, 176 s. ISBN 978-80-905309-5-9.

HAVEL, Václav. *Moc bezmocných*. 1.vyd. Praha: Lidové noviny, 1990, 64 s. Archy. ISBN 80-7106-005-4.

Oliver Stone: Neznámé dějiny spojených států [TV seriál]. Režie Oliver STONE, USA, 2012, délka 10x60 min.

Téma: Propaganda v Rusku

Informace poskytl(a) Margarita Krupeničová, ruská studentka žijící v Česku. Karlovy Vary 23.3.2016.

Téma: Atmosféra po 11. září

Informace poskytl Ing. et BcA Milan Kohout, vedoucí bakalářské práce. Plzeň 9.3.2016.

Téma: Atmosféra po 11. září

Informace poskytl Ing. et BcA Milan Kohout, vedoucí bakalářské práce. Plzeň 9.3.2016

Přílohy: soukromá sbírka Ing. et BcA Milana Kohouta

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

USA nasadí v Německu nové jaderné zbraně proti Rusku [online]. [cit. 2015-08-17]. Dostupné z: <http://svobodnenoviny.eu/usa-nasadi-v-nemecku-nove-jaderne-zbrane-proti-rusku/>

Pentagon plánuje nové robotické superzbraně, mají odstrašit Rusko i Čínu [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/395768-pentagon-planuje-nove-roboticke-superzbrane-maji-odstrasit-rusko-i-cinu.html>

Eastern Europe is boosting military budgets but US is still the big spender [online]. [cit. 2015-03-14]. <http://www.theguardian.com/world/2015/apr/13/eastern-europe-is-boosting-military-budgets-but-us-is-still-the-big-spender>

Modernizace jaderného arzenálu USA za bilion dolarů [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: http://technet.idnes.cz/modernizace-jaderneho-arzenalu-usa-za-bilion-dolaru-fy3-/vojenstvi.aspx?c=A160120_164953_vojenstvi_erp

CHLEBEČEK, Tomáš a Martin KONEČNÝ. *Globalizace* [online]. [cit. 2015-08-17]. Dostupné z: <http://www.rozvojovka.cz/globalizace>

Online etymology dictionary: terrorism [online]. [cit. 2015-08-14]. Dostupné z: <http://www.etymonline.com/index.php?term=terrorism>

Dictionary: terrorism [online]. [cit. 2015-08-14]. Dostupné z: <http://www.merriam-webster.com/dictionary/terrorism>

Oxford dictionaries: terrorism [online]. [cit. 2015-08-17]. Dostupné z: <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/terrorism>

Definice pojmu terorismus. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2015-08-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>

Společný postoj Rady ze dne 27. prosince 2001 o uplatnění zvláštních opatření k boji proti terorismu [online]. [cit. 2015-08-13]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001E0931:CS:HTML>

Terrorism: Definitions of Terrorism in the U.S. Code [online]. [cit. 2015-08-13]. Dostupné z: <https://www.fbi.gov/about-us/investigate/terrorism/terrorism-definition>

Zavraždili prezidenta! Po 147 letech našli svědectví o smrti Lincolna [online]. [cit. 2015-08-16]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/svedectvi-o-vrazde-abrahama-lincolna-dv5-/zahranicni.aspx?c=A120609_110838_zahranicni_hro

Terrorist attacks and related incidents in the United States [online]. JOHNSTON, Robert. [cit. 2015-08-16]. Dostupné z: <http://www.johnstonsarchive.net/terrorism/wrjp255a.html>

A Byte Out of History: The Palmer Raids [online]. [cit. 2015-08-18]. Dostupné z: https://www.fbi.gov/news/stories/2007/december/palmer_122807

A Byte Out of History: Terror on Wall Street [online]. [cit. 2015-08-18]. Dostupné z: https://www.fbi.gov/news/stories/2007/september/wallstreet_091307

Terrorist attacks and related incidents in the United States [online]. JOHNSTON, Robert. [cit. 2015-08-16]. Dostupné z: <http://www.johnstonsarchive.net/terrorism/wrjp255a.html>

Bath School disaster [online]. [cit. 2015-08-18]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Bath_School_disaster

Children of the Atomic bomb: Hiroshima and Nagasaki Death Toll [online]. [cit. 2015-08-16]. Dostupné z: <http://www.aasc.ucla.edu/cab/200708230009.html>

Vytěsněný hřích americké justice Till ožije na velkém plátně [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.literarky.cz/kultura/film/20466-vytsnny-hich-americke-justice-emmett-till-oije-na-velkem-platn>

African-American History Timeline: A chronology of black history from the early slave trade through Affirmative Action [online]. [cit. 2015-08-18]. Dostupné z: <http://www.infoplease.com/spot/bhmtimeline.html>

Terrorist attacks and related incidents in the United States [online]. JOHNSTON, Robert. [cit. 2015-08-16]. Dostupné z: <http://www.johnstonsarchive.net/terrorism/wrjp255a.html>

FBI 100: The Unabomber [online]. [cit. 2015-08-19]. Dostupné z: https://www.fbi.gov/news/stories/2008/april/unabomber_042408

Interview with Ted Kaczynski [online]. [cit. 2015-08-19]. Dostupné z: <http://www.primitivism.com/kaczynski.htm>

McWeigh byl popraven [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z:
http://zpravy.idnes.cz/mcveigh-byl-popraven-0ru-zahranicni.aspx?c=A010511_200912_zahranicni_mhk

Terrorist attacks and related incidents in the United States [online]. JOHNSTON, Robert. [cit. 2015-08-16]. Dostupné z:
<http://www.johnstonsarchive.net/terrorism/wrjp255a.html>

9/11 Investigation (PENTTBOM) [online]. [cit. 2015-08-19]. Dostupné z:
<https://www.fbi.gov/about-us/history/famous-cases/9-11-investigation>

September 11, 2001: Timeline of Terrorism [online]. [cit. 2015-08-19]. Dostupné z: <http://www.infoplease.com/spot/sept112001.html>;

Teroristické útoky 11. září 2001 [online]. [cit. 2015-08-19]. Dostupné z:
https://cs.wikipedia.org/wiki/Teroristick%C3%A9_%C3%BAtoky_11._z%C3%A1r%C5%99%C3%AD_2001

Amerithrax or Anthrax Investigation [online]. [cit. 2015-08-19]. Dostupné z:
<https://www.fbi.gov/about-us/history/famous-cases/anthrax-amerithrax>

V Bostonu dopadli podezřelého teroristu, skrýval se v lodi. Prozradila ho krev [online]. [cit. 2015-08-19]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/policie-dopadla-aterentatnika-z-bostonu-dzochar-carnajev-pig-zahranicni.aspx?c=A130419_073615_zahranicni_ert

USA a Británie v Afghánistánu znovu zapojují speciální síly [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z:
<http://www.novinky.cz/zahranicni/svet/390002-usa-a-britanie-v-afghanistanu-znovu-zapoujuji-specialni-sily.html>

USA podle Obamy nechají vojáky v Afghánistánu i po roce 2016 [online]. [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/usa-podle-obamy-nechaji-vojaky-v-afghanistanu-i-po-roce-2016/1270016>

Nová válka proti terorismu [online]. [cit. 2016-03-06]. Dostupné z:
https://www.radioislam.org/czech/czech_60005.htm

GERLEMAN, David J. , STEVENS, Jennifer E., HILDRETH, Steven A..
Operation Enduring Freedom: Foreign Pledges of Military & Intelligence Support. Global

security. [online]. 17.10..2001 [cit. 2016-04-25]. Dostupné z: <http://www.globalsecurity.org/military/library/report/crs/RL31152.pdf>

Pákistán [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/pakistan/r~i:wiki:2182/>

Barrack Obama a reálný svět zahraniční politiky [online]. [cit. 2016-03-11]. Dostupné z: <http://www.revuepolitika.cz/clanky/19/barack-obama-a-realny-svet-zahranicni-politiky>

WERTYZREPORT. *Krátká historie bezpilotní války: Jeremy Scahil*. In: Youtube. [online]. [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=1cwfHHBMkN0>

V Pákistánu útočíme letadly, přiznal poprvé Obama [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/svet/257718-v-pakistanu-utocime-letadly-priznal-poprve-obama.html>

Spojené státy zabily při útocích dronů 4700 lidí. [online]. [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www.vlastnihlavou.cz/spojene-staty-zabily-pri-utocich-dronu-4700-lidi/>

Už žádné útoky drony, žádal pákistánský premiér Baracka Obamu [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/uz-zadne-utoky-drony-zadal-pakistansky-premier-baracka-obamu-ptm-/zpravysvet.aspx?c=A131024_112307_In_zahranici_msl&galerie

Homeless drone pilot talks about attacks [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: http://www.truthdig.com/avbooth/item/homeless_drone_pilot_talks_about_attacks_20130511

Americké drony zabily v Pákistánu dva rukojmí ze Západu [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/americke-drony-zabily-v-pakistanu-dva-rukojmi-ze-zapadu/r~80a4c23ae9c211e4994f002590604f2e/>

USA schválily prodej osmi stíhaček F-16 do Pákistánu [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/asia-a-oceanie/usa-schvalily-prodej-osmi-stihacek-f-16-do-pakistanu_372314.html

Chomsky: Obama is 'dedicated to increasing terrorism' [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.rawstory.com/2013/06/chomsky-obama-is-dedicated-to-increasing-terrorism/>

Rolling Stone: Oliver se do Varů spíš nenápadně vplížil [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/1088889-rolling-stone-oliver-se-do-varu-spis-nenapadne-vplizil>

Oliver Stone a agitace v Karlových Varech [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: http://kultura.zpravy.idnes.cz/oliver-stone-a-agitace-v-karlovy-ch-varech-f1d-/filmvideo.aspx?c=A130708_142930_filmvideo_vha

TV Spektrum odvysílá seriál Neznámé dějiny Spojených států [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: http://mediamania.tyden.cz/rubriky/televize-radio/tv-spektrum-odvysila-serial-nezname-dejiny-spojonych-statu_290083.html

Oliver Stone: Neznámé dějiny Spojených států [online]. [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/film/329483-oliver-stone-nezname-dejiny-spojonych-statu/prehled/>

Barrack Obama chce na jaderném summitu hovořit o mezinárodní spolupráci v boji proti terorismu [online]. [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://zahranicni.ihned.cz/amerika-usa/c1-65223440-barack-obama-chce-na-jadernem-summitu-hovorit-o-mezinarodni-spolupraci-v-boji-proti-terorismu>

US Soldier: The real terrorist was me and the real terrorism is this occupation [online]. [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.trueactivist.com/us-soldier-the-real-terrorist-was-me-and-the-real-terrorism-is-this-occupation/>

Chomsky: „Republicans are a danger to the human species [online]. [cit. 2016-04-8]. Dostupné z: <http://ilmanifesto.global/chomsky-republicans-are-a-danger-to-the-human-species/>

RESUMÉ

We assume the global threat of nuclear conflict has lowered by the end of the 20th century. But this assumption is not definitive. According to the latest information, the United States will place 20 nuclear weapons all over Germany, of which each of these weapons holds four times the destructive power than the bomb used on Hiroshima. According to the Russian Ministry of Foreign Affairs this action is in violation of the 1st and 2nd article of the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons. And if the information given by the media is correct, the USA will be spending 71,4 billion US dollars on research of even smarter weapons, which are claimed to be more accurate at hitting targets than its predecessors. The media also claims that, shall a war break out, the Americans are more than ready to be victorious and it's important to show potential enemies of this fact.

In 2014 the budget of American Military Affairs has reached 610 billion US dollars, which is almost three times the amount the Chinese government spent on it's military and is then followed by the Russians at 84,5 billion US dollars. In terms of percentage, the US cover about 34% of the world production of military defensive weaponry. If the tensions between the Russians and the Americans keep rising, it is assumed that the other NATO countries will be forced to go over the agreed threshold of 2% GDP to be spent on defensive weaponry.

Through the whole of the 20th century, the USA had been named one of the most advanced countries in the world and they tried to keep this title through the beginning of the following century. After the terrorist attacks on the US in 2001, this year became a milestone in terms of international relations and predicted the future development of this country. In the 20th century, the US got the aforementioned title of being one of the most advanced countries in the world, and to this day they're trying their hardest to keep this title. This can be seen through their activity in the world and the abusing of it's power, which is a headache to many countries, however the thing to point out is the way this is being done, which is with much concealment and covertness.

One of the big influences on the public opinion is the media. Television, newspapers, and in the last decade the internet, all of these are the perfect tools to shape people's views and opinions. As one might suspect, this type of manipulation is very

powerful and can turn very dangerous. Therefore, it is important to use the the correct information and never allow the media to be the voice of a propaganda.

This translated bachelor thesis deals with the issues of terrorism in the United States – the acts of terrorism, its effects on the American public and the media in the past and its evolvement. Lately we've been hearing the term “War against terrorism” extremely often, and I'll be trying to explain the meaning of this term and also the aim target of this so-called war against terrorism.

In this text, especially in chapters 3 and 4, I will be taking an in-depth look into foreign and domestic media articles, with the aim of the thesis being an unbiased assessment of these articles. The thesis also deals with the use of specific forms of language-in terms of stylistics-these articles contain.

The author of this thesis tries to answer the following questions of research:

- What form and tone is being used in articles warning about terrorism and terrorist attacks in media?
- How is terrorism depicted in current media coverage?
- How does media influence the opinions of people?

This whole thesis is separated into 4 chapters and contains an introduction and a conclusion. The introductory part is there to introduce the reader into the subject of this thesis and the choice of the questions of research. Even though the 4th chapter and the conclusion are the parts answering these questions and concluding the final statements formed from the sources available, the author does not rule out the possibility of dealing with certain facts and commenting on those throughout this entire thesis.

The first chapter introduces the reader to the etymology of the term “terrorism”, its first use and the overall history of the term. In this chapter I'll be mentioning a few different descriptions of terrorism which are then applied to the thesis. The second chapter deals solely with the history of terrorist attacks on the American soil. In this chapter I'll also be trying to link global events and happenings with these terrorist attacks. This chapter is key for the analytical part of the thesis, in that by understanding the previous reasons for these attacks we can then apply gained information onto the next chapters. The purpose of the third and fourth chapters is to analyse newspaper articles. The conclusion sums up the

thesis. In this part I'll be summarising the information gained from the thesis, answering the questions of research and concluding with a hypothesis.

PŘÍLOHY

Příloha č.1

100

---

¹⁰⁰ Jedná se o soukromou sbírku Ing. et BcA Milana Kohouta.

Příloha č. 2

101

---

¹⁰¹ Jedná se o soukromou sbírku Ing. et BcA Milana Kohouta.